

Št. 193

**JULIJ
2022**

Št. člana_ice društva:

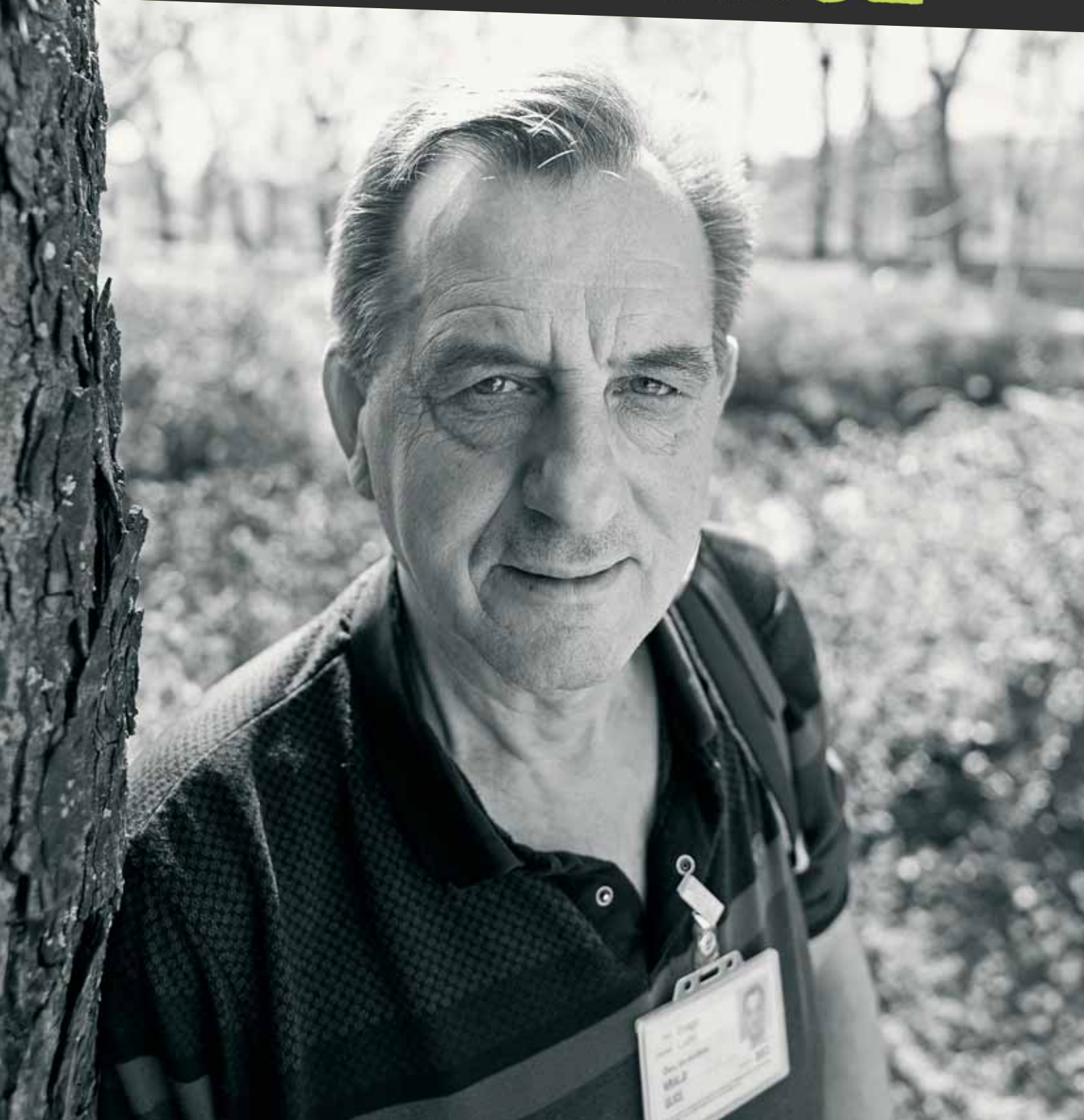


Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE



Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob – Taubi, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Jasmina Memić,

Špela Blatnik, Diego Menendes, Jure Zebec, Maruša Ivančič

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Miloš Dragojevič, Rade Nikolič, Davorin Marovt, Jasna Kozar,

Maja Klemenčič, Fedja Kovič, Gašper Sojč, Barry Masterson

Ovitek:

Prva stran: Nada Žgank (na fotografiji Drago)

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Prostovoljni prispevek za časopis je 1 EUR.

Celoletni prispevek za naročnike v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR. Poštšina je vključena v ceno.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0400 1004 8456 921 odprt pri Nova KBM

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

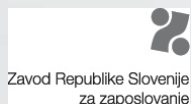
Evropski socialni sklad, projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.



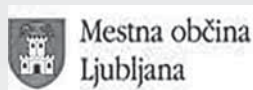
Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO



Uvodnik:

NE PRETVARJAJMO SE, DA NAS NI, ČE PA ŠE KAKO SMO



Foto: osebni arhiv

V juniju 2005, tj. pred 17 leti, je izšla prva številka Kraljev ulice. Časopis je nastal v sodelovanju z brezdomnimi, in tako nastaja tudi danes. Ime so si izbrali sami, prve prispevke so pisali na prtičke, na odpadni papir, pa tudi v knjižnicah in na delavnicah kreativnega pisanja. Idejo so zastavili študentke in študenti socialne pedagogike skupaj s profesorjema PEF v Ljubljani, Špelo Razpotnik in Bojanom Deklevo. Da bi bolje razumeli, s čim se spoprijemajo brezdomni, je skupinica študentk in študentov s profesorico ter skupaj z osebami, ki izkušajo brezdomstvo, na ulici preživel 24 ur.

Odtlej smo prehodili dolgo pot, a ji še kar ni videti konca. Veliko besed bo še moralo preteči, izrečenih in prebranih, formalnih in neformalnih, preden bomo prišli do točke, ko nikomur ne bo treba biti brezdomen. Dotlej pa bomo v časopisu, s pomočjo različnih oblik dialoga, še naprej ozaveščali javnost skozi oči brezdomske kulture ter ji približevali tudi druge sorodne družbene tematike. Še naprej bomo skušali spreminjati družbeni odnos do brezdomstva, in sicer v smeri razvoja solidarnosti in vzpostavljanja ugodnejših pogojev v skupnosti za vključevanje brezdomnih vanjo, zato lahko iskreno rečemo, da nam ta jubilej veliko pomeni. Veliko je še za povedati, a želim v luči izrečenega z vami deliti besede prve urednice iz prvega uvodnika KU, te povedo vse. So, kot bi jih izrekla danes, nič se ni spremenilo, naši cilji so še vedno enaki in naš zagon ni nič manjši. In ona je še vedno del naše zgodbe.

Jean Nikolič

»S tem ko je brezdomnih vse več, je nastopil čas, da jih bolje spoznamo in v tej smeri naredimo še kaj več, kot le izoblikujemo svoje stališče do tega, komu dati in komu ne. Na področju brezdomstva v Ljubljani delujejo mnoge pobude, ponudbe in iniciative; revija, ki jo držite v rokah, pa je še ena takih. Ponuja novo možnost za stik med brezdomnimi – kralji ulice – in mimoidočimi, ki po ulicah dnevno brzimo sem in tja, po svojih številnih opravkih. Ponuja možnost izmenjave, možnost, da v etiki žicarstva odpremo novo stran in se navadimo tudi na ljudi, brezdomne in njihove sodelavce, ki nam prodajajo Kralje ulice, katerih izkupiček bo poleg simbolne vrednosti zaslužka na izviren način pomenil tudi nekaj denarja za njihove vsakodnevne potrebe, kakršne pač kdo ima. Revijo namenjamu soljudem, vsem tistim, ki hodite po mestu in se sprašujete o nas, o njih, o sebi. Vsak svoj delček smo pisali z veliko željo nekomu povedati, nekomu izkričati ali pa nekomu izšepetati del sebe. Nastavite torej svoja ušesa, odprite srce! Pravzaprav bi radi delili z vami nekaj resnic in nekaj laži, nekaj drobcev naših življenj in nekaj poskusov urediti svetove, ki se krešejo eden z drugim, v zaključeno celoto. Naj ta celota ostane raztrgana, tudi ko bo šinila skozi vaše oči, ni vam je nujno treba zlagati v Resnico. Berite nas raztrgano in naj se tudi v vas trga, naj se vam strga. Naj se odrta oblak v vaših prsih in zajočite z nami. Če bo grmel, zarohnite. Tudi mi pogosto rohnimo. Pokažite vedri obraz, ko se bo pri srcu spet zvedrilo. Ne pretvarjajmo se, da nas ni, če pa še kako smo.« (Špela Razpotnik, KU 001, 8. junija 2005)

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 4 **SLIŠANJE GLASOV**
- 5 **BREZDOMIADA 2022**
- 7 **POLJE ČASTI**
- 8 **VSE BO V TA NOVI KNJIGI**
- 10 **BREZDOMKA 3**
- 11 **CESTNA FILOZOFIJA**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 12 **ANEKDOTI IZ PRODAJE**
- 15 **MARIBORSKA SCENA**
- 17 **LITERARNA PRILOGA**
- 21 **SARIN DNEVNIK**
- 22 **IN MEMORIAM: AVGUŠTIN HUDOROVAC**
- 24 **EN ČLOVEK, EN KLUB**
- 25 **38. DRUGA GODBA**
- 26 **KRALJEVI RECENZOR**
- 28 **IZZA REŠETK**
- 30 **KOMENTARNICA**
- 31 **27. JAZZ CERKNO**
- 33 **OGLASNA DESKA**
- 34 **NAGRADNA KRIŽANKA**

TO SEM JAZ: DRAGO

Iz srca bi se rad zahvalil vsem Vrhničanom in Vrhničankam ter bližnji okolici za vso izkazano podporo, in da ste me tako lepo sprejeli v svoji sredini.

Z veseljem ponujam časopis na vašem koncu. LP



Foto: Nada Žgank

03
KRALJI
ULICE

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člane in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.

- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam svojo uradno izkaznico društva na vidnem mestu. Številka žiga na časopisu mora biti adekvatna številki na izkaznici društva.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavarovanja bralcev in bralk.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice.

Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

VRSTNIŠKA POMOČ NA PODROČJU DUŠEVNEGA ZDRAVJA NA NIZOZEMSKEM – II.

Delegacija slovenskega projekta Slišanje glasov je šla v aprilu 2020 na obisk na Nizozemsko k organizaciji MET ggz. To je organizacija, ki v delu države (Maastricht, Roermond in okolica) zagotavlja storitve na področju duševnega zdravja. V junijski številki Kraljev smo poročali o vsebini prvega dne obiska, tokrat pa poročamo o vsebini drugega dne.

Ta dan smo odšli v mesto Utrecht obiskat Enik Recovery College (glej https://www.youtube.com/watch?v=fKM-EZ9Q-mc&ab_channel=EnikRecoveryCollege). Vzpostavili so ga pred sedmimi leti, danes pa je to največji center, ki ga vodijo izključno ljudje z lastno izkušnjo duševnih stisk. Njihovo izhodišče je – za razliko od prej omenjenega delovanja vrstniške podpore v MET ggz –, da mora biti vrstniška podpora popolnoma neodvisna od psihiatrije in drugih strok. Ogledali smo si le eno od več lokacij te organizacije. Financira jo občina, ki je z Enikom podpisala pogodbo za izvajanje dejavnosti za kar devet let.

Enik je sestavljen iz štirih nosilnih dejavnosti. To so: recovery college, retreat, skupno življenje in socialni center. V zadnjih dveh letih je prišlo v stik z Enikom okoli 2000 ljudi. Recovery college je program, ki združuje okoli 300 izobraževalnih modulov/skupin. Vse skupine vodijo in jih tudi zasnujejo vrstniški pomočniki. V program človek ne pride kot »pacient« ali kaj podobnega, temveč kot »učenec«. Gre namreč za skupine, v katerih člani predelujejo svojo izkušnjo, se krepijo na svoji poti okrevanja in podobno. Vsako skupino povezujeta dva vrstniška pomočnika, pogosto pa se zgodi, da se člani skupin sčasoma odločijo voditi kakšno skupino, katere temo določijo sami, saj je pomembna zanje in želijo svoje znanje deliti z drugimi. Enik organizira tudi izobraževanje za ljudi, ki vodijo/povezujejo skupine.

Retreat je program, ki zagotavlja 14 sob za enotedenski odmik, oddih. Poleg bivanja Enik v retreatu ponudi tudi program, ki je vsakič najavljen vnaprej in se osredotoča na neko temo (že omenjeni WRAP, izkušnje s travmami, delo s telesom ...). Od 14 sob je ena namenjena ljudem, ki si želijo zgolj oddih in ne tudi programa.

Skupno življenje je del Enika, ki prinaša tudi dodatni vir financiranja. Na voljo je 14 sob za najem, ki jih ponujajo študentom. S tem se Enik odziva na stanovanjsko stisko študentov in si hkrati zagotovi dodatna sredstva. Obstajata dva pogoja, da kot študent dobiš sobo v Eniku. Prvič, ne smeš biti študent kakšne smeri pomoči ljudem. To pravilo na Eniku jemljejo zelo resno, saj se želijo ograditi od kakršne koli prevlade (tudi prihodnjih) strokovnjakov po poklicu nad njimi. Drugič, na Eniku študente povabijo v prostovoljno delo za organizacijo. Ta del Enika se je izkazal za še posebej zanimivega, saj odpira vezi z mladimi, s tem pa se nakazujejo nova potencialna področja Enikovega dela.

Socialni center je najpomembnejši del Enika. V centru imajo kavarno, jedilnico s kuhinjskimi obroki, velik prostor za »henganje«, zunaj je prostor za živali (videli smo vsaj enega pujsa, verjetno imajo živali še več). Skratka, socialni center je prostor srečevanja. Mnogokrat točka, kjer se Enik prvič sreča z novim članom in kjer ga lahko obvestijo o svojih dejavnostih. Ključna usmeritev, ki se je držijo v centru, je sprejemanje (angl. *hospitality*). Tudi vodje Enika pravijo, da si ne morejo privoščiti, da ne bi v centru prebili vsaj majhnega dela dneva, saj ga

razumejo kot ključni del delovanja organizacije. V socialnem centru velja prepoved uživanja drog in alkohola. Če kdo tega ne spoštuje, se najprej povežejo z njim, ga spomnijo na pravilo in ga povabijo ven. Spomnijo ga tudi, da je jutri spet dobrodošel. Ključne ideje, ki vodijo Enik, so: upanje, vzajemnost, enakost, vključevanje. Pri tem izhajajo iz lastnih izkušenj hospitalizacije in nasploh vključenosti v uradni sistem pomoči, kjer je marsikdo bil popredmeten, zato ustvarjajo svoj prostor, ki želi to preseči. Pozorni so tudi na jezik, ki ga uporabljajo, saj želijo, da spodbuja okrevanje in ljudi ne označuje, onemogoča. Naš gostitelj je med drugim povedal osebno zgodbo o tem, kako je iskal psihiatra, ta zgodba pa po naše priča o tem, kako se lahko človek zelo okrepi za soočanje s strokovnjaki duševnega zdravja. Ko namreč ni bil zadovoljen s svojim psihiatrom, je iskal naprej in našel psihiatrinjo, ki se mu je zdela v redu. Napisal ji je mail, v katerem ji je sporočil, kaj vse želi od nje. Ko je odpisala in rekla, da misli, da bi rada poskusila, sta začela sodelovati.

Zaposleni v Eniku ne sodelujejo s strokovnjaki duševnega zdravja v psihiatričnih timih in podobno. Poudarjajo, da naj psihiatrija dela po svoje, oni pa morajo stati na svojih nogah in ponujati svoj program popolnoma neodvisno. Pri tem so zelo vztrajni in natančni: če jih kak strokovnjak pokliče in povabi, da bi delali z »uporabnikom«, rečejo, da na teren ne bodo šli skupaj, temveč jih povabijo v center, kjer lahko kaj spišejo ali pojejo ali pa se preprosto družijo in delajo kaj skupaj. Strokovnjaki po poklicu se lahko udeležijo skupin oz. izobraževalnih modulov, a jih pri tem pozovejo, naj se jih udeležijo kot ljudje (s svojimi osebnimi izkušnjami) in ne kot strokovnjaki.

Pri stikih z »uporabniki« so vrstniški pomočniki drugačni od drugih strokovnjakov. Če jih kdo kliče ob 11.00 zvečer, se sami odločijo, ali se bodo oglasili. Izhajajo namreč iz vzajemnosti odnosa, ki je pri drugih strokovnjakih težji ali pa nemogoč. Skušajo pomagati, a pri tem tudi paziti na lastno okrevanje. Naš gostitelj se je spomnil, kako je ena izmed oseb, ki jim je pomagal, opisala sodelovanje z njim: »On ne pričakuje nič od mene, le z mano je in posluša.«

Na Nizozemskem vrstniške podporne delavce zaposluje zelo veliko organizacij. Samo organizacija MET ggz jih zaposluje več kot 70! Vrstniški pomočniki imajo svoje mesto v sistemu duševnega zdravja (kot npr. v organizacijah, kot je MET ggz), sčasoma pa so si ustvarili tudi svoje avtonomne prostore, kot je Enik.

Veliko njihovega dela je prostovoljnega, vendar je prostovoljstvo tudi odskočna deska za plačano delo v funkciji vrstniškega pomočnika (s plačo, primerljivo plači socialnega delavca). Vzpostavljen imajo sistem usposabljanja, ki je na začetku prepuščen vsaki organizaciji posebej, zaposlitve pa navadno pogojujejo z nacionalno priznanim izobraževalnim programom, ki je podoben programu socialnega dela.

Kaj si misli o vsem tem s perspektive Slovenije, ki plačanega vrstniškega dela skorajda ne pozna? Ker je to področje pri nas še pretežno nerazvito, je bil obisk Nizozemske za nas informativen in bo, upajmo, okreplil naša prizadevanja za razvijanje vrstniške podpore.

Juš Škraban in Nika Cigoj Kuzma

BREZDOMIADA 2022

Zavetišče za brezdomne Kranj in Brezdomna mreža Slovenije – Društvo brezdomni do ključa, sta organizirala 8. Brezdomiada, kulturno, družabno, športno-rekreativno srečanje brezdomnih organizacij v Sloveniji. Tekmovali smo tudi Kralji ulice:

»Po dveh covidnih letih smo se zopet zbrali na Brezdomiadi v Retnjah pri Trzinu. Za hrano in pijačo je bilo odlično poskrbljeno. Uživali smo v družabnih in športnih igrah v neokrnjeni naravi. Priporili smo si eno zlato (šah), dve srebrni in eno bronasto medaljo. Jaz sem prispeval srebrno v ping pongu. Prejeli smo še deteljico za najbolj solidarno ekipo in se srečni in zadovoljni vrnili v Ljubljano.« Sale #026

»26. maja dopoldne smo se udeležili Brezdomiade v Retnjah. Na travniku, obdanem s potočkom, nas je pričakala pogostitev, ki so jo pripravili domačini. Tekmovali smo v različnih družabnih



Foto: Žiga Žaga

Kralji ulice

in športnih igrah: človek ne jezi se, šah, ping pong, pikado, prstomet (balinčkanje, op. ured.). Sodelovalo je več nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo s problematiko brezdomstva. Po končanih igrah so nas pogostili še s pasuljem. Za podelitev nagrad je

poskrbela Nadškofijska karitas Maribor, ki je izdelala lepe lesene rožice in druge nagrade. Proti koncu smo se nekateri preizkusili tudi v metu frizbija. Hvala dobrim ljudem, ki so nam omogočili lep izlet.« Iva Tisa

ALPSKA DIVIZIJA – PRVA MISIJA 2022

Ker je alpska divizija KU po zadnji lanski ekspediciji čakala, da se led (in ledeniki) v gorah stopijo, je začela kondicijske priprave na primorskem koncu. Vremščica je bila ocenjena kot dobra začetna tura, pa še zelo lepo je vse cvetelo na travnikih, a vseh naših devetih bojno razporejenih duš to niti malo ni raznežilo.

Marš smo začeli v Divači, nekateri so šli v izvidnico in od naši stvari naklonjenih domačinov pridobili prave koordinate – več ali manj se je treba držati smeri navzgor. Pot do vrha smo opravili rutinsko, sankcionirali smo dva poskusa smetenja v naravi, analizirali smo skoraj vso floro in favno (sumljivo družabni hrošči sumljivo kovinskega sijaja) ter nikakor nismo nasedli smerokazu za ovčji sir, saj je šlo za smešno očitno zasedo. Navezali smo stik z lokalnim govedom, kar nam utegne še koristiti za nadaljnje obveščevalne namene. Bezga nismo nabrali, ker je bil ušiv. Na kosilo smo šli v napačno gostilno, ki pa se je izkazala za dobro napako. Nekateri smo bili opečeni kljub poskusu zaščite s sončno kremo, vendar si nismo pustili cmeriti se.

Prihodnji trening bo zagotovo zahtevnejši, kajti borci smo željni novih zmag!

Maruša Ivančič



Foto: osebni arhiv

STVARI

Da traja dlje
da barve ne zbledijo
da utišam norijo tega sveta
v barvah morja
vaših oči
nič ne zbledi.

Marty G.

ONE

Zdaj rožnate, rahle, zdaj spet pordele
tančice so barskih plesalk, ko zastrte
v prihodnost so svojo nenehno zazrte,
medtem ko naprodaj, kar niso hotele.

Kako striptizet so podobe zažrte
v spomin, tam vdilj z ognjem umetnim bleščijo,
odzvanjajo v duhu s to njih čarovnijo,
ko nage in v ritmu in ne več zastrte

ponujajo Erosa vsem harmonijo;
drsalke na ledu, več njih umetnine,
kot bele labodice smrt iz davnine,
te, druge, podobe živo' zaživijo;

vtis vela, tančic in perila ne mine,
erotiki moški so prilagojeni,
ko vznurjenih udov in najbolj polteni
kraljujejo v svetu tem vse balerine.

Pripada nesrečnik dokončno nobeni,
Artemis, Kleopatri al Afroditi,
v oblakih tančice pripadal bi skriti,
v til Nut vsej odeti neba res željeni.

Aljoša Rode

Sem v grobu spal in sanjal težke sanje:
pisane zastave, ponosne plave,
bele plapolati rdeče in krvave,
me nekaj je prijelo, da ubrisal bi se vanje;

prikazen nemo: kri in ljudsko klanje,
z ekranov gledajo grozeče glave:
bere pesmi lažnive in sanjave,
bolezni, vsepovsod izredno stanje.

Ker kakor mleko, ki se v loncu kuha,
ko zavre in enkrat iz lonca plane,
se žge in vriska čisto brez posluha,

tako srce trhnelo ne se zgane.
Ko spet sem sam in lačen, živ, brez kruha,
pojem: »Naj publikum že končno vstane!«

Bathai Lajkitt

POLJE ČASTI, 6. DEL

Nekoga imaš, potem pa ga nimaš ...

Luka je na cesti od 6. septembra

Pomlad se je iztekla in poletje že steguje svoje žarke mimo 20 pa tja proti 30 stopinjam, trava raste s tako hitrostjo, da jo kosci komaj dohitevajo, mnoge pomladne cvetice so odcvetele, čebele stikajo za najsočnejšo pašo, dijaki pa so odplesali svoj Gaudeamus igitur. Kje so starši dobili denar za drage oblekice svojih punčk, ki si morajo privoščiti tudi frizerja, nohte, solarij – cel paket za 90 evrov –, da se ten kože prilagodi barvi obleke in make upa. Luka pa praznuje svoj 21. rojstni dan. Prepričan je, da je v zraku nekaj velikega, živi v velikem pričakovanju. Česa se tako zelo veseli? Poletja, ko ga ne bo več zeblo cele noči, ko noči ne bodo tako temne, tihe in lačne? Nekaj tednov prej se je preselil iz kleti opuščene tovarne v opuščeno kamp prikolico. Njen lastnik, verjetno po srcu zelo dober človek ali pa ima tudi on sina Lukovih let ali celo hčer, mu je dovolil, da kampira na vogalu ulice. Luka ni sam, pač pa mu dela družbo moški, ki bi mu bil lahko oče. Menda je trajno nesposoben za delo, s potrdilom, več ali manj filozof na heroinu. Moti ga, kadar si Luka nastavi budilko, če ima dopoldne opravke v mestu ali se namerava oglasiti doma. Narkomani imajo življenjski ritem zamenjan, ponoči ne morejo spati, ker jih muči nemir, podnevi pa so največkrat v transu, skriti pod strgano in umazano odejo. Vidim ga, enajst- ali dvanajstletnega dečka, kako za rojstni dan vabi v goste svoje prijateljčke, kako pomemben se zdi sam sebi, da jim lahko razkaže svoj dom, trampolin, ki je eden njegovih najljubših športnih rekvizitov poleg dvokolesne rolke in športnega kolesa – gorca, skupaj poslušajo glasbo in se smejejo, se hahljajo Aljaževim smešnicam, četudi niso tako zelo smešne. Hvaležno pospravijo okusno pojedino s slavljenčevo torto. Zdaj se družijo s fanti, ki nekatere sobotne večere preživljajo na vaških veselicah; malo pijače preveč, džoint, potem hitre besede, ki izvajajo nasilje, noži se prikradejo v roke, in k sreči se oblikujeta skupini, ki zadržita hudo kri. To se jim ne zdi nič takega, ne zavedajo se, da so prestopili mejo.

Samo oni so pomembni; mladi, dišeči po pomladi, po ihti in samosvojesti. Ni jih strah konca sveta, vse imajo še pred seboj. Kdaj so začeli postajati mojstri obračanja situacij? Ko so dobili pametne telefone, so postali mojstri klepetanja, malo kasneje pa že mojstri malih prevar in laži. Obračati so se začeli od staršev, ki tako in tako nič ne vedo, razparali so marsikatero prijateljstvo in si želeli stopiti na rob; čeprav imajo vse na izbiro, izberejo slabšo verzijo. Vzamejo jezo staršev, jo slečejo do gole kože, jo razmesarijo in na novo modelirajo ter jo na novo izkoristijo. Potem nekateri ostanejo osamljeni. Zelo. Ne pomaga, da se kdaj napijejo, pokadijo marihuano, se smejejo in plešejo, potrebujejo hudo visoke skoke s skale v vodo, četudi brez obleke. Med seboj se merijo, kdo ima manj občutka za mejo. In najboljši je potem najbolj kul.

Tedaj, ko je za marsikoga že prepozno, oblaki kot ugriz neslišno predrejo nebo, mesto se zbudi, mrak pa se tiho vrača v svoj dobro uležani naslanjač. In ostane. Mrak.

V krošnjah se ptice spremenijo v kamen, zemlja pod nogami se udara, ostanejo vkopani pred hrastom, ki bo lahko stekel stran, oni pa ne.



Fedja Kovič

Ne morejo si želeli tistih daljnih spominov, ko je fantič deklici odvezal lase ... in jo občudoval kot malo boginjo.

Luka bi rad spoznal dekle. Rad bi živel za svoje sanje. Rad bi bil del nečesa. Koprni za obzorji, ki jih verjetno nikoli ne bo mogel doseči. Kakšne sanje ima? Sprijaznil se je z notranjimi spori. Trmasto vztraja v tem svojem svetu, ki mu dopušča prostost pod milim nebom, ki bo milo le poleti, druženje z njemu podobnimi, ki si upajo vnašati v svoje telo strupe, strupene hlape in le kdaj pa kdaj so to hrana, vitamini in minerali. Ne zdi pa se mu vredno delati, živeti pošteno, se veseliti dobrega občutka, da si nekaj ustvaril in si za to nagradjen. Socialna pomoč mu je zameglila trezno presojo. »Zakaj bi delal, če lahko živim od podpore?« Le kdo si je izmislil to zakonodajo?

Vsakdo ima svoj rob, svojo točko, ko telo ne bo zmoglo več. Starši in družine pa ne obsojajo več, temveč trepetajo; silovita bolečina, ki je ni mogoče primerjati z nobenimi solzami, v njihovih telesih velikokrat zatemni oči.

Svet se premika naprej in nova življenja pridejo in gredo.

Pomembno je, kako preživimo trenutek, ki nam je dan na tem svetu. Pomembno je, da uporabimo tisto, kar nam je dano.

Mogoče Luku ni bilo dano toliko kot sorojencema, nista mu dani volja in odločnost, da svoje življenje usmeri v tisto pravo smer, usmerjeno v svojo svetlo zvezdo, da začne svet gledati z drugačnimi očmi, brez bolečine, brez sramu, da sprejme pomoč in bližino drugega. Dana mu je ljubezen staršev, sestre in brata. Nemški romantični pesnik Joseph von Eichendorff je nekoč zapisal:

Bilo je, kot da zemlja poljubilo skrivaj, na tihem bi nebo, da v lesketanju rož o njem edino drhteč bi sanjalo lahko.

Drhtel je zrak čez polja in drhtelo v valovih klasje je lahno; v gozdovih komaj slišno zašumelo pod zvezdno jasno je nočjo.

In moja duša krila je razpela za pot v daljave brez bregov, skoz pokrajine tihe je letela, kot da letela bi domov.

Erazem



Tereza Vuk:

VSE BO V TA NOVI KNJIGI

Foto: osebni arhiv

08
KRALJI
ULICE

Eni novi so kupili stanovanje pod mano. Vse lepo in prov, dokler se modelom ni odfukal in so se odločili za prenavo stanovanja ter se lotili razbijat in tisto štemarco med jajci driblat, ko da bo prišel sam Janković preverit, če je stanovanje po ljubljanskih standardih. Jebe se njim, da eni pišemo knjigo ponoč. Ob devetih zjutri je »ustaj vojsko!«, jaz pa vsakič mislim, da je potres. In to ne od jebača v moji postelji, ampak od fucking štemarce. Živijo pod mano, ampak občutek je pa tak, kot da mi bo lihkar strop padel na glavo. In kaj, če kej zafukajo, ker se majo in za gradbenike in arhitekto, in men popokajo vse stene? Sej rabim zgodbe za knjigo, sam z obema rokama v gipsu jih bom mal težje pisala. In modeli so še taki frajerji, da pustijo listek na vhodnih vratih: »Prenova bo. Hvala!« Do kdaj pa, ko jebe. Dva meseca sta že mimo, oni mislijo pa očitno to podaljšat v korona stanje dveh let. In pol se sosedje srečujemo na stopnicah bloka, jim jebemo mater, in evo vam zdej dobrodošlice. Sej res boljš za njih, da so kakšni hašišarji mladi pa da pridem jaz mal na obisk, pa bojo vidli ropotanje, ko men začne jezik opletat.

Al pa smetarji ob 6.20 zjutri. Pizda, uletijo, ko da je cel kontejner steklenic njihov. In fuknejo vse steklenice v smetarski kombi in vržejo pol bloka

pokonci. Če bi pa jaz musko nabijala ob šestih zjutri, bi bil pa takoj spet listek na vratih od prijaznih sosedov, pa še obisk ta plavih. In bi se prerekala: »A uni spodi lahk ropotajo, jaz pa ne smem Metallice nabijat?« »Kaj pa niste v službi, gospa.« »Ma jebala vas služba, eni pišemo ponoč!« In fuk, bi padla položnica in jaz bi si od Metallice lahk sam še nabila *Fade to black*. Ker je prenova stanovanja bolj važna od tega, da skrbim za dober glasbeni okus bloka. Da pa jaz ne morem niti po telefonu govorit normalno, ker se me od unga prdenja od štemarce ne sliši nič, je pa čist nepomembno. Važn, da se grejo oni *imeli bomo najlepše stanovanje*. Pa kaj kurac kupuješ stanovanje, če veš, da je že vse gnilo, in drugim motiš spanec? In to že dva meseca. Sam enkrat do zdej sem se zadržla: »Da vam jebem vse po spisku!« Ker se nisem slišala z dilerjem gandže dobr po telefonu. Hočeš neki za umirit se, oni ti pa še to zdrkajo. Sej bojo pa dobili listek na vrata: »Hočem celo škaflo apaurinov. In to ta močnih. Aja, pa še neki za spat! Mamicu vam jebem, če ne.« Sem že hotla fukat bolj na glas, da bi jih ja preglasila, sam štemarce ne povoz noben orgazem. In tud če bi mi ratalo, bi bli spet policaji na vratih: »Gospa, se to spodobi? Dejmo kle en podpis, ker ste kršila javni red in mir.« In spet jaz jebena stanka. In tko in tko.



Rade Nikolić

Zadnje čase vse teroriziram s tem – če mi kej ni prov, okej, boš pa v knjigi. Itak da ni glih tko, sam pred starši pa to pridno izkoriščam. Itak jih mam najrajši na svetu, sam, sej veste, ko je treba koga za kej okriviti, so starši uni. Dva tedna nazaj smo imeli piknik pri noni. In se jaz spravim na našo žlahto, na ravnatelja neke srednje šole in na svojga fotra, k je bil celo življenje likovni pedagog: »Poslušate zdej vi mene, pedagogi ...« In sem kr tam neki nabijala. Seveda sem jim vrgla naprej, da so nas vse uničili pa ne vem kaj. Fotr me je poslal v kurac, jaz sem se pa za njim drla: »Sej prov, sej prov! Bo pa vse v ta novi knjigi!« Moj brat sicer trdi, da sem na stopnji njegove enoletne hčere. Ampak jaz mislim, da mam manj pameti kot ona.

ŠKRNICELJ PRESENEČENJA

V četrtek, 26. 5., smo tri študentke četrtega letnika, smer dvopredmetni učitelj biologija in gospodinjstvo, za brezdomne pripravljale uravnoteženo in hranljivo malico. V sklopu projektne naloge pri predmetu Prehransko svetovanje smo dodobra preučile prehranske navade svoje ciljne skupine in skupaj razmišljale o idejah, kaj zdravega postreči. Odločile smo se, da v škrnicelj presenečenja zapakiramo: sendvič iz polnozrnatih štručk z jogurtovim namazom, piščančjimi prsmi in sveže narezano zelenjavo, sadni jogurt z več beljakovinami ter banano. 50 škrniceljev smo ob 10. uri dostavile v dnevni center na Miklošičevi ulici in v roku pol ure so vsi pošli. Brezdomni so bili zelo hvaležni, me pa srečne, da smo lahko opravile dobro delo. Druženje smo sklenili s fotografijo. Rade bi se zahvalile Društvu za pomoč in samopomoč brezdomcem Kralji ulice za sodelovanje in topel sprejem. Celoten projekt je financiralo podjetje Lidl Slovenija.



Foto: JN

Nika, Tina in Klavdija



Foto: osebni arhiv

Jurij B. Hudohmet

ZA BEOGRAD

Vižmarje so danes ljubljansko predmestje, nekakšno spalno naselje, a pred še slabimi 60 leti so bile čisto navadna vas. Celo narečje smo imeli, tako napol gorenjsko, napol vižmarsko, da kakšnega starejšega občana nič ne razumem. Potem pa so vrli socialistični voditelji tu postavili kopico vrstnih hišic, ki so videti kot nekakšni kurniki v Perutnini Ptuj, in začeli naseljevati delavstvo. Ena rajža takih vrstnih hišic je bila recimo za podjetje Energetika Ljubljana (in dejansko so vsi tam delali), druga je bila od – zdaj že neobstoječe – Avtomontaže. Ko so imeli naši starši rešen stanovanjski problem, so se začeli ploditi, torej ni čudno, da smo z Medenske ceste pa Manice Komanove vsi letnik 1969 ali 1970. Skratka, kot bi se reklo, generacija.

Tako smo morali oditi fantje ob nekako istem času na služenje vojaškega roka. Eni kako leto prej, drugi kasneje. S prijateljem Matjažem sva se nekega dne odločila, da obiščeva prijatelja Andreja, ki je služil vojsko v Skopju. Let z Brnika je bil zgodnji jutranji, tako da sva bila ob osmih zjutraj že v naši takratni prestolnici, v Beogradu. Ker sva imela povezovalni let za Skopje šele zvečer, sva morala nekako ubiti čas in sva se odločila za ogled Dedinja in Titovega groba. Taksistu je hitro postalo jasno, da sva dva neizkušena junca prvič v Beogradu, pa naju je malce popeljal na *La Tour De Belgrade*, ampak ko smo se že tretjič peljali mimo iste stavbe, sem mu pa vendarle rekel, da naj naju neha zabavati. Na Dedinje smo prispeli nekaj po deveti uri in ravno zgrešili začetek ogleda, naslednji pa je bil ob enajstih. Kam pa sedaj? Ja v kafano, a ne. Matjaž ne pije alkohola in je naročil kavico, Jurij pa pije alkohol in je naročil pivo. Enega pa drugega pa tretjega in še četrtega. Sem bil že kar malo pod gasom, ko je ura odbila enajsto in je napočil čas, da si tudi midva ogledava Titovo zapuščino. Pred začetkom ogleda nas je vodič obvestil, da ogled traja kaki dve uri, da v tem času ne smemo nikamor, niti na toaleta, da je treba biti ves čas v skupini in podobno. Preklet hudič, a si moral WC omenjati? Morda se sam od sebe niti ne bi spomnil, ampak zdaj pa imam. In me je prijelo na potrebo številka ena skoraj takoj, ko smo začeli z ogledom. Kako naj zdaj dve uri zadržujem? Po pravici povedano nimam pojma, kaj smo gledali, saj sem razmišljal samo o tem, kako me scat in kako naj se ne polulam v hlače, tako da se tistega ogleda bolj medlo spominjam. Spominjam pa se, da se je vlekle. Nekako sem zdržal in tekkel kot afriški maratonec na bližnji WC, ko se je končalo. Naslednja postaja je bil nek kino v centru Beograda. Če se prav spomnim, se tisti



Vir: YouTube

del imenuje Slavija. Prideva not, nek kitajski karate film, enih 30 ljudi, folk kadi v kinu, komentirajo glasno, opozarjajo like v filmu (čuvaj leđa) in podobno. Tudi ta izkušnja je bila malo surrealistična. Zvečer sva imela let za Skopje, vse je potekalo gladko in brez težav. Po nastanitvi v hotelu, bilo je še zgodaj, pa še malo po Skopju. V neki oštariji zagledava skupino mladih pa rečem: »Dajva se prisesti.« »Zakaj?« vpraša Matjaž. »Za joke. In še več – delajva se, da sva angleška turista.« »Ampak jaz bolj slabo govorim angleško,« je skrbelo Matjaža. »Saj znam jaz. Ti pa tiho bodi ali pa reci yes, sure. Rečeno – storjeno. Domačini so bili navdušeni nad nama in piri so kar leteli. Potem pa spet efekt pijane glave, malo sem pozabil, da sem Anglež, in sem Matjažu nekaj siknil v slovenščini. Zgroženi domačini so hoteli, ko so ugotovili, da jih zabavava, fizično obračunati z nama. Na srečo sem bil še mlad in sem *odglumil* tek čez ovire Brigitte Bukovec. V miru in varnosti hotelske sobe sva končno zaspala. Na srečo je Skopje dovolj veliko mesto, da naju razjarjeni Makedonci niso več našli.

Ob povratku v Ljubljano je bilo podobno kot prvi dan, skratka, imela sva veliko časa, pa je Matjaž predlagal, če bi šla še malo po Beogradu. »Hvala, bom raje kar na letališču. Za vsak primer.« Ampak če lahko te druge prigode še nekako gledam z distance kot nekaj duhovitega, se mi je tista zgodba z WC-jem zamerila in se pozna. Z ženo sva pila kavo zjutraj pa sva oba skoraj istočasno morala na WC. Seveda sem, kot gentleman, ženi odstopil prednost. Za moje pojme si je vzela malo preveč časa, mene pa je spet zvilo, številka 1, pa sem ji rekel: »Če ne prideš ven v petih sekundah, se bom poscal v kuhinjsko korito!« »Ampak, saj je posoda noter,« je vpila iz WC-ja. »Me prav malo briga. Enkrat je bilo dovolj.«

Saj veste, kaj je o tej temi povedal Adi Smolar. Hujše muke ni.

IZPIT NA OSNOVNI RAVNI (A2–B1)

Saj to ne moreš verjet. Bil sem na zavodu za zaposlovanje, kjer so mi povedali, da sem državljani BiH. Tako piše v računalniku. Rojen sem v Sloveniji, šolal sem se v Sloveniji, imam samo slovensko državljanstvo, zdaj pa me pošiljajo na tečaj

slovenščine. Vprašal sem jih, če je to skrita kamera. Česa takega še nisem doživel.

Marjan Grgič

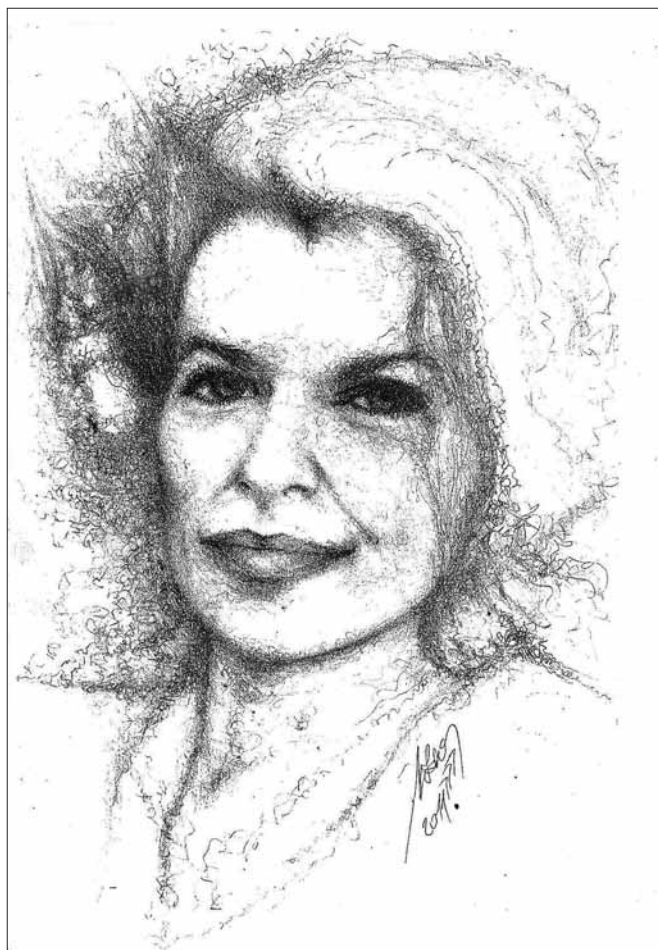
BREZDOMKA 3

Bil je november in začenjala se je zima. Antidepressivov nisem več jemala, saj jih nisem marala. Tista pomirjevala, ki mi jih je junija dala mama, so me prevzela. Kmalu sem jo prosila za več. Ker je imela slabo vest, da me je tako odrivala od sebe, postavljala alkohol na prvo mesto in ni bila ob meni, ko sem jo potrebovala, me ni mogla zavriniti. Pa še z Antabusom me je prinesla okoli. Tako si je prala vest. Misleč, da mi pomaga, je postala moja dobaviteljica pomirjeval. Kaj hitro se je dnevna količina zaužitih tablet zviševala in ugotovila sem, da jih potrebujem vsak dan. Ne samo za izpite. Ne samo če se doma spremo. Počasi, a vztrajno sem padala tudi jaz. Ko sem okrog novega leta želela s tabletami prenehati, sem doživljala abstinenčno krizo. Postala sem samotarska, veliko časa sem poslušala mračnjaško glasbo, si s slušalkami poskušala vsaj malo utišati oziroma preglasiti črne misli.

Vsak dan sem šla na pohod, ki je trajal najmanj eno uro. Mislila sem, da bom s telesno dejavnostjo premagala depresijo, ki me je lovila, a tudi če sem tekla, ji nisem mogla ubežati. Najbolj me je stisnilo zvečer, ko sem bila že utrujena in nemočna. Moje življenje ni imelo smisla. Zakaj sploh živeti? Brez tablet nisem več mogla, a tudi z njimi ne. Oče me je dostikrat primerjal z mamo in mi rekel, naj prekinem stike z njo. Jaz pa nisem mogla. Razočarala sem ga. Razočarala sem tudi sebe in vse druge. Bratu nisem stala dovolj ob strani, morala bi ga bolj zaščititi pred mamo, ko je pila. V hiši sem vse bolj prevzemala njeno mesto, in to me je begalo. Bom res končala kot ona? Misli na to nisem prenesla. Pomirjeval sem dnevno zaužila že toliko, da mi mama ni mogla več pomagati in sem doživljala hude krize. Hodila sem k osebni zdravnici in ji tožila, kako slabo spim in da se slabo počutim, nimam energije. Nikoli me ni poslala domov brez kakšne škatlice, poznala je moje ozadje in družinsko situacijo. Nisem vedela, kako naj se rešim te bede. Nekega dne, ko sem bila na obisku pri mami, sem si v Slovenj Gradcu kupila liter vodke in ji rekla, da imamo doma zabavo. Seveda mi je verjela. Jaz pa sem se hotela samo dobro naspiti. Ali pa zaspati za vedno, ni mi bilo več mar.

Ko sem zvečer zaužila nekaj pesti tablet in jih poplaknila z vodko, sem, kot da bi se želela posloviti sama od sebe, šla v kopalnico in se pogledala v ogledalo. Iz ogledala so vame strmele oči, polne žalosti in obupa. Ko sem prišla nazaj v sobo, sem se želela usesti na stol, a ker sem se opotekla, sem prevrnila stol, na katerem sem imela obešeno bundo, in se zvrnila po tleh. V spodnjem delu hiše sva bili samo midve z babico, ampak ona je že spala, ura je bila okoli polnoči. Ob enih je šla na stranišče in opazila, da imam v sobi še luč, temu ni pripisovala posebnega pomena, saj sem večkrat zaradi nespečnosti in krize bedela, brala ali kaj pisala. Zjutraj sta šla z očetom v mesto, nihče me ni budil, saj sem prejšnji večer obema povedala, da bom dlje spala. Okrog desetih zjutraj pa je v sobo vstopila babica in zakričala.

Poskušala me je zbuditi in zraven jokala, saj sem bila čisto ledena, moj pulz je bil slabo tipen. Zaradi prevrnjenega stola je pomislila, da sem stopila nanj in padla, se z glavo udarila v rob mize in izgubila zavest. Očeta ni priklicala, zato je klicala še k sosedom, mojega strica, in ta je poklical rešilca. Ko so prišli, so hitro ugotovili, za kaj gre. Iz ust mi je tekla bela slina. Sreča je bila, da sem padla na desni bok, tako da sem nekaj zaužitega verjetno tudi izbruhala. Ženski glas me je vprašal, zakaj sem vzela toliko tablet, jaz pa sem ji odgovorila, da sem želela samo zaspati.



Davorin Marovt

Odpeljali so me v bolnico Topolšica, kjer so mi sprali želodec, me pogreli in čakali, da se prebudim. Ko sem se le prebudila, je bila ura šest zvečer. Kdo jim je dal dovoljenje, da me rešijo? Bodo oni zdaj živeli to moje bedno življenje? To tako in tako ni življenje, je samo trpljenje. Kako sem bila jezna! Takšne in drugačne misli so mi švigale po glavi, ko sem na hodniku slišala očetov glas, pogovarjal se je z zdravnikom. Sestra, ki je šla mimo, me je pobožala in vprašala: »Vas zebe? Vam lahko prinesem še kakšno odejo?«

Pokimala sem ji in pokrila me je še z eno odejo. Pri postelji pa se je znašel oče. Nisem bila pripravljena, da mu pogledam v oči. Najraje bi videla, da bi me on našel, me je spreletavalo, in babica se mi je zasmilila. Imel je solzne oči, videlo se je, da je veliko jokal. »Skoraj smo te izgubili,« je med jokom izdaval. »Žal mi je,« sem komaj slišno odgovorila. Kaj pa naj bi rekla? Bila sem jezna nase in na cel svet.

»Obljubi mi, da mi tega nikoli več ne narediš, obljubiš?«

»Ja, obljubim,« sem odgovorila. Ne vedoč, kaj me vse v življenju še čaka. Ne vedoč, da se mi bo nekoč skoraj spet zalomilo. Desna noga je utrpela veliko škode, saj sem celo noč ležala prav na njej, in ko sem jo pogledala, je bila enkrat večja od leve. Pa ne, da bom ob nogo! Oteklina je segala od začetka pa tja do kolena in grozno je bilo videti. Zdravnik mi je rekel, da je napihnilo mišico in da morajo videti, kakšna je dejanska škoda. Obeti niso bili dobri. Razmišljala sem, kako naj bi živela brez noge. Dobiš umetno? Bom v invalidskem vozičku do konca življenja? Od samega besa in strahu se mi je meglilo.

Dobila sem napotnico za Celje, še pred tem pa me je moral oče peljati v Vojnik na pogovor. Imeli so me za samomorilno, čeprav tega nisem želela slišati. Resnica pa je vedno nekje vmes. V Vojniku so uredili sprejem na zaprti oddelek, mene pa je

noga neznansko bolela. Zjutraj me je rešilec odpeljal v Celje na operacijo. Šofer se je z mano celo pot pogovarjal in za vedno sem si zapomnila njegove zadnje besede: »Nobena juha se ne poje tako vroča, kot se skuha.« Takrat nisem v celoti razumela tega stavka, učinkovati so začela zdravila, ki so mi jih dali pri zajtrku. Dobila sem pravi koktajl.

Ko me je zdravnik pregledal, je ocenil, da če mi želijo rešiti nogo, takoj potrebujem operacijo, in izpraznili so eno od operacijskih sob. Ker sem bila pod vplivom zdravil iz Vojnika, sem se začela režati na ves glas in poslušali so me vsi čakajoči na operacije, ki so bili v tem času na vrsti.

»Jo slišite, kako dobre volje je, pa ji bomo odrezali nogo,« se je šalil zdravnik. Ko je prišel bližje, sem se težko zresnila. Preveč noro je bilo, da bi bilo res.

»A mi jo boste res odrezali?« sem se krohotala. »Ampak, prosim, povejte po resnici.«

»Odpreti moramo nogo, da iz stegenske mišice sprostimo ves zrak, ki se je nabral,« je odgovoril. »Zarezali bomo tu, končali pa deset centimetrov nižje. Ker ste lepa in mlada, se bom izredno potrudil, da jo bom nato zašil čim bolj nevidno in kar se da lepo.«

S tem me je vsaj malo potolažil. Vedela pa sem, da me čaka še dolga pot okrevanja ...

Kaja Tomič

Cestna filozofija:

ZVEZA KLOŠARJEV SLOVENIJE

BIROKRACIJA

Čeprav nismo bili izvoljeni v parlament, ovira je bila predvsem birokracija, se bomo še naprej borili – še najbolj proti njej. Vsak dan smo namreč v medijih pričla čudnim zgodbam, ki izhajajo iz upravnih enot. Kdor ima opravka z njimi, mora biti pripravljen na boj, prav tako kot Don Kihot z mlino na veter. Upravne enote preprosto ne vedo, kaj počnejo, in obračajo napisano dokumentacijo po svoje.

A birokracija razkraja tudi druge nebodigatreba institucije. Zanimivo pri vsem tem pa je, da na denar, ki ga moramo državljani plačati za njihovo nedelo, ne pozabijo in ga terjajo, da je izplačan pravočasno. Nato pa ... Nimamo časa. To je najbolj uporaben in izvajan odgovor birokratov. Najbolj znan odgovor birokratov, na katerega državljani nimamo aplikativne replike, pa je: »Ne vem. To morate koga drugega vprašati.«

Tudi eden od članov naše stranke je padel v kolesje birokracije, ki ga zdaj žljafa do onemoglosti. Sam pravi, da se upravna enota igra s psihičnim stanjem ljudi. Dobesedno poigravajo se s tistimi, ki bi jim morali pomagati. Naši birokrati mislijo, da so državljani poučeni o vsem, in jim ne povedo, kaj jim je storiti. Še čukasto nas gledajo, ker ne razumemo postopka, nato pademo v začarani krog in mine tudi po štiri mesece za ureditev zadeve, ki je rešljiva v petih minutah.

Komu je torej namenjena zapletena birokracija? Zakaj je toliko zaposlenih na birokratskih mestih, a so čakalne vrste vseeno tako dolge in zavajajoče? Po naši kmečki logiki zato, ker birokrati ne vedo, kaj morajo delati.

ZKS

TRGOVEC

Res je, da zelo rad kaj dobim, in tudi jaz rad dam, če le imam. Ne prodajam pa nič. Velikokrat nimam za kruh pa jem krompir. Omejen sem povsod; pri hrani, obleki, prevozu, druženju in zdravju. Jebi ga, starost trka na vrata, a meni grejo po glavi iste stvari kot pri dvajsetih, le da imam manj denarja, da sem počasnejši in da nisem tako zaletav. Jasno, vsak dan sproti bi se lahko prodal hudiču, ampak se trudim, da nisem ušiva pokvarjena pizda. Tako da jaz ne prodajam nič, niti svoje duše.

Kavica

ČLOVEŠKA EVOLUCIJA

Ne glede na vse je življenje le skupek tistega, kar človek verjame, da je. To je razvidno iz tega, kako različna so človeška življenja. Že po delu se vidi razlika in vsak človek pusti svoj pečat, kot ima tudi vsak svoj DNK. Verjamem, da je bilo življenje na Zemlji nekoč davno programirano tako, da danes človek podzavestno izdeluje robote in razvija umetno inteligenco, ki ga bo, kakor učenec prekosi učitelja, nekoč dokončno izpodrinila. Organski roboti s kvantnim spominom bodo programirani tako, da bodo lahko prekopirali cel človeški um ter prevzeli ime in priimek umrlega, »živega« človeka. Človek je vsekakor edinstvena stvaritev in resnično ne verjamem, da se je razvil iz opice, prej bi rekel obratno, saj imajo tudi delfini in kiti pljuča, kar pomeni, da so bili nekoč kopenskega izvora, nato pa prisiljeni spremeniti obliko – morda zaradi vremenskih nevšečnosti – ter se počasi prilagoditi na vodni način življenja. Sicer pa delfini niso klošarji, kakor vem, imajo še večje možgane kot človek in njihovo stalno prebivališče je morje.

Sony (Dejan)

NEK CESTNIH AJ

BUREK V ŠVICI

Nenačrtovano se odpeljem z vlakom in pristanem v Švici. Vozim se po čudoviti pokrajini od kraja do kraja. Na višini čez 2000 m je vlak zamrznjeno zasnežen, ko pa se pripeljemo v dolino, se lahko na Bodenskem jezeru okopamo in sončimo. Cene so neverjetno visoke, npr. za ceno enega bureka v Švici dobiš tri in pol bureke v Ljubljani.

Sale #026

DESETLETNICA

Lep pozdrav vsem bralkam in bralcem. Med epidemijo, točneje septembra 2021, sem praznoval deseto obletnico članstva v Društvu KU. V tem času sem spoznal ogromno ljudi, ki v Sloveniji nekaj veljajo – športnikov, kulturnikov, znanstvenikov, gospodarstvenikov, politikov itn. V desetih letih sem doživel veliko lepih trenutkov in tudi kar nekaj slabih, ker pa mislim pozitivno, bom v tem duhu nadaljeval. Med ponujanjem časopisa izveš neverjetne zgodbe, nekatere so resnične, druge lažne, zato bom komentarje obdržal zase. Nisem edini, ki mi čisto okolje in zdrava narava pomenita vse na svetu, na žalost pa ima svetovna elita drugačne načrte. Po dveh letih pozebe je pri nas zopet vse polno naravnih dobrot: češenj, borovnic, gob, orehov, kostanjev. Srečen sem, ko vidim nasmeh na obrazu starejše gospe, ko od mene dobi sladke gozdne borovnice, ker pač ni v stanju, da bi si jih nabrala sama. Staranje je neizogiben človeški proces, izjema je le prezgodnja smrt.

GoGl #373

ANEKDOTE IZ PRODAJE

IZGUBLJENO-NAJDENO

Kljub temu da imam poletje in vročino rada, me je tega dotičnega dne, ko je temperatura ozračja dosegla skoraj 30° C, vročina prav pošteno zdelala. Utrujeno sem ponujala izhode uličnega časopisa kupcem in kupkam, ki so zapuščali trgovino.

Vsaakega, ki vstopi v trgovino, pozdravim, in ko sem zaželela dober dan gospodu, ki je šel po nakupovalni voziček, sem na tleh opazila avtomobilske ključe. Ker nisem vedela, čigavi so, sem se odločila poiskati lastnika. V eni roki sem držala tekoče izhode, v drugi pa ključe upajoč, da jih bo nekdo med izhodom prepoznal. Po slabih 45 minutah je iz trgovine izstopila vidno zaskrbljena gospa. Ko je zagledala ključke svojega jeklenega konjička, si je oddahnila. Pristopila je k meni rekoč: »Veš, da sem prav premišljevala, kje sem jih odložila.« Z nasmeškom in zadovoljstvom sem ji odvrnila: »Padli so vam na tla pri nakupovalnih vozičkih.« Gospa se mi je zahvalila, kupila izvod časopisa ter olajšano odkorakala proti avtu.

Špela

PAVZA

Po petih letih sem spet začel ponujati Kralje, saj sem izgubil službo. V tem času se ni prav veliko spremenilo. Prvič pa se mi je zgodilo, da mi je nekdo med ponujanjem Kraljev ponudil delo. Stal sem pri Mercatorju ob Metalki. Mimo je prišel gospod iz sosednjega bloka. Vprašal me je, če mu za pet evrov pomagam nesti kavč v 2. nadstropje. Privolil sem in sva ga odnesla. Dal mi je deset evrov in rekel, da mi jih da še deset, če pridem čez eno uro in mu pomagam odnesti gor še drugi del.

Gašper Kveder

UGODJE

Med ponujanjem časopisov vidim lepo urejeno gospo. Hvala vam, gospa, za vašo svežino. Nam klošarjem so dovoljene sanje. Pa še končno je lepo vreme, da si lahko pogrejem premrle okončine. Celo leto bi morale biti tako toplo in klošarji zadovoljni.

Iva Tisa

POČITNICE

Vsako leto sem se izredno veselila počitnic, to so bili najlepši, najbolj brezskrbni časi, zdaj pa je to nočna mora večine nas, ki se trudimo preživeti s Kralji v roki, saj ljudi preprosto ni, starejši pa se skušajo izogniti vročini. Seveda dopust vsem privoščim, si pa le želim, da bi se spet vrnili časi, ko smo si lahko počitnice privoščili vsi. Ker so trenutno to zgolj pobožne želje, vsem, ki ostajate doma, pravim, ne obupajte, saj v bistvu ni važno, kje ste, povsod se imate lahko lepo. Važno je, da imate s seboj dobro voljo, vse drugo bo prišlo samo. Vsem drugim pa – če vidite koga ponujati Kralje, le vzemite izvod, ne bo vam žal.

Nina

PRIPETLJAJ

V Novi Gorici sem, kot že večkrat, precej uspešno ponujal časopis KU. Novogoričani so od mene odkupili kar 20 izvodov. Ko sem se odpravljaj »domov«, se je pred mano pojavil predsednik parlamenta Robert Golob in mi namignil, naj počakam, da bo v trgovini zamenjal nekaj evrčkov in vzel izvod. Vrnil se je čez debelo uro in z veseljem sem mu izročil časopis. Ko je kopal po denarnici, sem mu predlagal, da mu ga dam zastonj, saj njegova skromna predsedniška plača ni več tako visoka, kot je bila v GEN-I. Zasmel se je in nekaj vseeno primaknil. Znesek bom zamolčal. Sem ga pa, preden je odrinil dalje, vprašal, kaj misli, da je bolje, Golob na strehi in vrabec v roki ali vrabec na strehi in Golob v roki. Kaj pa mislite vi?

Benjamin MantaQi-Chi

PO ODDIHU

Po enem letu ponujanja časopisa Kralji ulice in neprestanega tekanja iz enega v drug kraj sem si junija vzela enotedenski oddih in odšla kot članica ekipe prostovoljcev na filmski festival Kino Otok na slovensko obalo. Ko sem prišla nazaj domov, sem se ponovno vrnila na stare tirnice in spet začela ponujati cestni časopis. Prav presenečena sem bila, ko so se stranke množično ustavljale in me spraševale, kje sem bila in če sem v redu. Tako toplo ti postane pri srcu, ko ti mimoidoči izkažejo skrb, ker te nekaj dni niso videli. Povedali so mi, da so me pogrešali, in, iskreno, sem tudi jaz pogrešala naše skupne klepete in tople pozdrave, ki sem jih deležna vsak dan. Očitno skrb za sočloveka še ni mrtva. Nek gospod mi je celo prinesel polno vrečko domače zelenjave s svojega vrta, za kar sem mu zelo hvaležna, saj sem imela ob vrnitvi iz Izole povsem prazen hladilnik. Najlepša hvala vsem, ki ste tako brižni do mene.

Špela

OBSMRTNA IZKUŠNJA

Najprej želim omeniti, da že leto dni spim v zavetišču, naj bo to jasno. In da sem dalj časa čutil bolečine v hrbtenici. Mislim sem, da me bolijo organi, npr. mehur, saj se ne razumem na zdravstvo. Nato sem se znašel na internistični prvi pomoči. Tega kritičnega dne, ko me je zvilo (dejansko me je zvilo v ledvenem delu), so mi vzeli kri, slino in vodo za laboratorijske preiskave. Ugotovili so, da naj bi šlo za bakterijo, ki naj bi bila v hrbtenici spodaj, na tretjem vretencu, zato sem bil sprejet na infekcijsko kliniko, kjer so opravili še dodatne preiskave. Najbolj boleče je bilo, ko so mi z iglo jemali vzorec tkiva skozi ledveni del čez disk vse do trebuha. To je bilo katastrofalno, kot bi me tresla elektrika. Dali so mi sicer blažjo anestezijo, po kateri si zavesten, saj moraš poslušati navodila osebja in sodelovati s kirurgom. Skratka, vzeli so mi pet kosov tkiva. Bilo je zelo naporno, najbolj grozno pa je bilo to, da sploh niso takoj odkrili bakterije, zato je bila napovedana ponovitev, prav do zadnje ure pred terminom operacije, ko se je bakterija le pokazala. V bolnici sem ostal šest tednov, zdaj sem spet v zavetišču. V življenju sem dal čez ogromno hudih in neprijetnih stvari, a ta mi bo najbolj ostala v spominu, saj mi je tokrat uspelo tudi umreti in so me oživljali dobrih 20 minut, da so me spravili nazaj v svet živih. Spomnim se, kot da bi sanjal, a je bilo drugače, nekaj več, bolj realno od sanj. Ne vem sicer, kdaj sem zatislil oči, saj je bilo moje telo zelo šibko.



Foto: Science freak

Spomnim pa se, da me je rešilec odpeljal k starim staršem, ki sta oba pokojna. Trkal sem na vrata in ju videl v hiši, a mi nista odprla, kot da me ne bi slišala. Ko sem se odpravil nazaj k rešilcu, mi je babi prekrizala pot. Povabila me je v hišo, me toplo sprejela in odpeljala k dedku v sosednjo sobo. Šel sem k njemu, se podružil z njim, nato mi je babi rekla, da bo moj čas prišel, ampak ne prav zdaj. Nato sem zaslišal doktorja, ki me je oživljal. Bil sem zmeden. Ko sem se začel zavedati, kaj se dogaja okoli mene, sem se zelo prestrašil, sploh ko mi je zdravnik rekel »dobrodošel nazaj med žive in, prosim te, ne mi nazaj zaspaj«. To si bom zapomnil za celo življenje – normalno sem šel spat, zbudil pa sem se v sobi, obkrožen z aparaturami. Oživljali so me že petkrat, ampak šesto sem si zapomnil za vedno.

SB

Dogodki:

IZLET: ŠKOCJANSKE JAME

Z dvema kombijema smo se 7. junija odpeljali na Kras, kjer smo si ogledali Škocjanske jame. Spustili smo se 190 metrov v globino ter videli kapnike različnih velikosti – vodič nam je razložil, da v 150 letih kapnik zraste le za en centimeter. V želji po ohranitvi narave je osvetljava minimalna. Nazaj grede smo se sprehodili po daljši sončni poti, obdani z zelenjem. Po ogledu smo se odpravili na kosilo, kjer si je vsak izbral sebi ljubo jed. Hvala dobrim ljudem!

Parku Škocjanske jame se zahvaljujemo za brezplačne vstopnice.

Iva Tisa

V torek smo se odpravili na izlet v Škocjan, majhno mesto z bogato dediščino. Mislim sem, da bo v jami bolj mrzlo, pa ni bilo. Temperatura je ravno prava, pa tudi zrak je svež in veliko je za videti. Stalagmiti, stalaktiti, polno je tudi senc, ki se ravno prav poigravajo z domišljijo. Nekako daje slutiti, da je imela jama nekoč svoje podnajemnike, duhovščino zagotovo, saj je ob enem vhodu cerkvena. Gotovo je nudila zatočišče tudi med drugo svetovno vojno. Poti so lepo urejene. Za varno pot je dobro poskrbljeno, saj mi na poti niti za centimeter ni zdrsrnilo.



Foto: Žigažaga

Z osvetlitvijo ne pretiravajo, pravijo, da svetloba spreminja jamsko floro in gotovo ne bi bilo na mestu tako grobo posegati v naravo. V jami živijo tudi živali, ki jim svetloba ne prija. Tako bo še mnogo rodov lahko stopilo v ta podzemni svet. Dobro je, da smo se začeli zavedati, kaj imamo, tj. ogromno naravnih bogastev: jam, parkov, gozdov z veliko biotsko raznovrstnostjo.

Robert Ž.

LENDAVA

Na sončno majsko jutro se je ekipa mariborskih kraljic odpravila na skrajni vzhodni konec Slovenije. Obiskale smo Ljudsko univerzo Lendava, kjer smo si s tamkajšnjimi strokovnimi delavkami izmenjale izkušnje pri delu z ranljivimi skupinami. Ogledale smo si Center za družine Perc ter se sprehodile skozi romsko naselje v Dolgi vasi, vse do večnamenskega romskega centra VNRC Dolinsko. Dan smo, polne pozitivnih vtisov, zaključile ob kosilu.

Za povabilo in sprejem se želimo zahvaliti direktorici Ljudske univerze Lendava, Raheli Hojnik Kelenc. Za vodenje skozi romsko naselje in podelitev izkušenj pri svojem delu pa se najlepše zahvaljujemo predstavnici romske skupnosti Nataši Horvat, ki je prva in trenutno edina romska svetnica v Sloveniji. Polna energije, optimizma in idej nas je navdušila s svojim odnosom do dela, ljudi in vizijo za naprej. V te kraje se gotovo še vrnemo. Hvala tudi Doroteji za podelitev njenih izkušenj.

Mariborske kraljice



Foto: Špela Dolajš

KAKO NASTAJA ČASOPIS KRALJI ULICE?

JEAN: »CHRIS, ZDAJ NAMA MANJKATA SAMO ŠE ZAČETEK PA KONEC.«

CHRIS: »PA SREDINA!«

DC

LUDSKA KUHNA

GRATINIRANE POLNJENE PAPIRIKE Z ZELENJAVO IN KUSKUSOM

Gašo je kuhal v našem nastanitvenem programu. Pojedina za 6 oseb je stala 19,10 evra.

Sestavine:

- 5 rdečih paprik,
- 2 jajci,
- 1 kisle smetane,
- 30 dag kuskusa,
- 20 dag mocarele,
- 250 dag mešane zmrznjene zelenjave,
- 1 čebula,
- 1 ščepec peteršilja.

V slanem kropu zakuhamo kuskus v razmerju 1 : 2 (kuskus – slan krop). V ponvi najprej prepražimo nasekljano čebulo, nato dodamo mešano zelenjavo. Pražimo dalje, ko se zelenjava zmehča, dodamo pol kisle smetane in začínimo s soljo, poprom in nasekljanim peteršiljem. Oprane paprike razpolovimo, očistimo ter jih lepo razporedimo na pekač, ki smo ga predhodno malo namastili. Kuskus zmešamo z zelenjavo, preostalo kisko smetano in dvema jajcema. Paprike napolnimo



Foto: Irena Bilčič

s pripravljeno zmesjo in po vrhu naribamo mocarelo. Med pripravo ogrejemo pečico na 220 °C. Jed v pečici pečemo 20 minut. Gratinirane paprike postrežemo s sezonsko solato. Po želji lahko naredimo zeleno polivko; npr. kisko smetano z različnimi zelišči, kot sta bazilika in drobnjak, ipd.

Gašo

P. S. Ko sem za objavo urejal Gašperjev recept, se mi je zdel zanimiv in sem doma po njem skuhal za štiri osebe. Rezultat – odlično kosilo (op. ured.).

PAPARAZZI ZA REVEŽE



Jaka Prijatelj

Priloga Društva slovenskih pisateljev Vrabec Anarhist se tako kot spletni portal imenuje po neuklonljivem ptičku iz romana Ivana Cankarja Hiša Marije Pomočnice, ki se je na vsak način hotel prebiti na svobodo in ga lahko razumemo kot simbol večne utopije. Čeprav je vrabček v romanu nesrečno končal, smo ga oživili v prepričanju, da mora biti svoboda temelj družbe in ustvarjalnosti. Prilogo urejata Igor Divjak in Neža Vilhelm.



Foto: osebni arhiv

Hannah Koselj Marušič

R, CIKEL

2. R

knjiga je lepo darilo
če ni od fotra
foter misli
da sem še vedno stara 15
ali pa celo 10
včasih mi pošlje slikanico za otroke
ali zbirko mladinske poezije
foter ki sem ga videla natanko 7x
v skoraj šestindvajsetih letih
foter
ki si morda tega naziva ne zasluži
morala bi ga poimenovat fo
ali ter
ali pa
samo
r

1. TRI KNJIGE IN MEHURČKAST OVOJNI PAPIR

kakam
pozvoni poštar
mama prevzame paket
mi ga potisne na stranišče

nekaj od fotra
ki ni odpisal
na moje voščilo za novo leto

rahlo vznemirjena
probavam pretrgat selotejp
prosim za škarje
prerežem

3 knjige
dve pesniški zbirki
ena prozna
brez pripisa
brez pisma
samo tri knjige
in mehurčkast ovojni papir

3. ENA HANNAH

r
ni slab človek
kolikor vem ne počne nič ilegalnega
ima srečno družino
ženo in dva majhna otroka
lepo skrbi zanje
in oni zanj

pozabili so le
da je sredi devetdesetih
nastala ena hannah
ena hannah
ki ima dva priimka
od mame in od
tega ki smo ga poimenovali r
ampak r
na pakete s knjigami
ki jih pošilja na njen naslov
vedno napiše le
svoj priimek

4. MARUŠIČ

ne kličite me
Marušič
ne vem kdo je to
polovica mojih genov
morda se
zato
včasih
tepem po glavi
si režem podlakti
vzamem
preveč ketamina
vežem smrtne vozle
hočem se uspavat
da pozabim
da me nikoli
noben moški
ne bo brezpogojno ljubil
morda verjamem
v boga
ker ne morem verjet
v očeta



Foto: Matej Nareks

Aleš Jelenko

VEČINA SERIJSKIH MORILCEV JE SEKSUALNO MOTIVIRANIH

Intervju z Davorinom Lenkom

Pred časom je pri založbi LUD Literatura izšel tvoj roman z naslovom *Triger*, ki pravzaprav prevprašuje motiv(e) serijskega morilca za svoje početje, hkrati pa prikazuje morebitno fascinacijo nekaterih ljudi (v romanu je to Aleksandra) nad njim(i). Kako si pravzaprav prišel do te teme?

Serijski morilci me zanimajo, odkar sem kot otrok gledal film *Ko jagenjčki obmolknejo*. Ta fascinacija nad to temo se je pozneje samo stopnjevala, nikdar pa si nisem mislil, da bom tudi pisal o tem. Konkretnije sem o tem začel razmišljati, ko je z mano leta 2014 stopil v stik režiser Jaša Koceli z idejo, da bi naredila nekakšno adaptacijo *Ameriškega psiha*, ki pa bi se dogajal v Sloveniji. Pot te predstave je bila zanimiva in precej dolga, rezultirala je v monodrami *Psiho* v Gledališču Glej. Predstava temelji na besedilu *Cona*, ki sem ga v vmesnih letih dopolnil in nadgradil in romanu *Triger* služi kot nekakšno spremljevalno besedilo (čeprav je daljše od njega!).

Če so me torej včasih serijski morilci zanimali samo kot tema, ki sem jo z zanimanjem konzumiral, so pozneje postali moj primarni študij in moje primarno delo. Vem, da sem imel okoli leta 2019 dneve, ko nisem počel nič drugega, kot se ukvarjal s tem. Bral sem samo o tem, pred spanjem sem gledal dokumentarce o njih, pisal sem o tem in z mano se je nasploh dalo pogovarjati samo o tem.

Mislim, da ni nekega enotnega razloga, zakaj so nam serijski morilci tako zanimivi, zakaj so v literaturi in filmih in serijah tako hvaležna tema. Sumim pa, da v njih leži nekakšna enigma, skrivnostnost. Ljudje bi radi razumeli, zakaj morijo. Zakaj počnejo to, kar pač počnejo? Zakaj jemljejo trofeje od svojih žrtev? Zakaj ...? Poleg tega serijski morilci ne morijo iz koristoljubnih vzgibov ali verskih, političnih itd. prepričanj, ampak izhajajo iz veliko primarnejših občutij in potreb. Zaradi tega so na nek način veliko bolj »čisti«. Nepolitični. Zato bom rekel tudi, da je biti fasciniran nad serijskim morilcem bolj »varno«. Povrh tega pa ti ljudje zelo pogosto združujejo dve temi, ki našo družbo zelo, zelo zanimata: seks in smrt. Za konec pa pridejo še mediji, ki s svojim senzacionalizmom poskrbijo, da serijski morilci postanejo zvezde. Kar hočem povedati, je pravzaprav to, da se mi zdi, da je ta tema izjemno bogata in da se večina filmov, knjig in serij osredotoča samo na igro skrivnic med detektivom in morilcem, ampak serijski morilec kot fenomen ponuja veliko veliko širše in bogatejše možnosti obravnave.

Ko sem prebiral roman, se mi je v misli prikradel Ted Bundy, serijski morilec, ki je v sedemdesetih posilil in umoril okoli 30 žensk, a to kljub temu ni prestrašilo nekaterih deklet, saj so mu kasneje v zapor pošiljale ljubezenska pisma in svoje gole fotografije. Če se ne motim, se je med sojenjem z eno celo poročil. Zakaj (in od kod) takšna fascinacija nad serijskim morilcem?

To je eno najpomembnejših vprašanj, ki jih lahko postaviš glede *Trigerja*. Od kje ta fascinacija? Zakaj? S *Cono* in *Trigerjem* sem imel do neke točke izjemne težave – v smislu fabule in naracije –, ko pa sem v roman vpletel problem hibristofilije

(fascinacije – tudi erotične, seksualne – nad zločinci, prestopniki), je pisanje steklo kot samo od sebe, a še zdaj ne vem točno, zakaj. Fascinirajo me zgodbe teh žensk in verjetno sem želel razumeti njihove vzgibe. Zakaj so recimo vsa ta dekleta oboževala Teda Bundyja? Da, za ameriške standarde tistega časa je bil res precej lep in pravi, da je imel zelo dober pristop k človeku, da je bil očarljiv in prepričljiv. Toda ali je to dovolj? Najbrž ne. Prišel sem do nekaj odgovorov, nobeden verjetno ni edini pravilni, verjetno pa kakšen vsaj delno drži (za kakšno posamezno dekle). Prvič je tu seveda fascinacija nad morbidnim, prepovedanim (takšni morilci so do neke mere vendarle tabu). Tudi želja po »živeti nevarno«. Potem so tu ženske in dekleta, ki verjamejo v morilčevo nedolžnost, in tiste, ki si te morilce želijo »popraviti«. Potem pa so seveda še tiste, ki so padle pod vpliv morilcev. Sploh če so očarljivi kot Ted Bundy ali, na drugi strani, če so zelo labilne in je v igri še alkohol, droge in/ali duševne motnje. Skratka, tudi tu je v igri vedno nekakšna dinamika.

Po vseh prebranih knjigah in člankih in oglednih dokumentarcih o serijskih morilcih sem prišel do nekega zanimivega spoznanja ... Bil je pravzaprav trenutek, ko sem se zavedel, da pravzaprav, vsaj na intuitivni ravni, razumem serijske morilce bolje kot njihove fenice, oboževalke. Trenutek je bil hkrati grozen in skrajno ironičen, vsekakor pa, glede mojega dela na to temo, po njem ni bilo več poti nazaj.

So bila sedemdeseta in osemdeseta celo nekoliko naklonjena serijskim morilcem? Predvsem medijsko. Tukaj ni samo Bundy, to je bilo obdobje nekaterih najodmevnejših »plejerjev« na tem prizorišču: Johna Wayna Gacyja, Jeffreyja Dahmerja, Garyja Ridgwaya ...

Med raziskovanjem sem opazil neko izjemno zanimivo zadevo. V ZDA so serijski morilci eskalirali v, kot praviš, šestdesetih in sedemdesetih, to pa sovpadla z razponom feminizma. Ne pravim, da sta pojava povezana vzročno posledično, mogoče sta oba posledica nekega popolnoma drugega vzroka, mi je pa vsekakor zanimiva korelacija. Glede ZDA v tistem času pa je vsekakor treba omeniti še nekaj drugih, veliko bolj preverljivih faktorjev. To so bila leta, ko se je veliko ljudi oteslo določenih moralnih spon preteklosti, čas, ko se je dogajala seksualna revolucija. Ljudje so eksperimentirali pri spolnosti in z drogami, postali pa so bolj mobilni ... Neverjetno, koliko žrtev serijskih morilcev iz tistega obdobja so bile štoparke! Večkrat sem se vprašal, če so šestdeseta in sedemdeseta res proizvedla več serijskih morilcev kot sicer ali pa je, na drugi strani, samo »plen« takšnih ljudi postal dostopnejši. Ed Kemper je recimo moril štoparke. Toda, in to mi je izjemno zanimivo v smislu karakterizacije, on ni iskal hipijk. V poznejših intervjujih je rekel, da ga niso zanimale – če bi ga, bi lahko dosegel ogromno število žrtev. On je iskal in moril, kot se je izrazil sam, »največje dragocenosti družbe«, torej urejena dekleta iz dobrih, premožnih družin. Da, moril je ženske, in da, šlo mu je za seksualno zadovoljitev, ampak poleg tega mu je šlo tudi za nekakšen družbeni *statement*. Ob vsem tem pa se je treba zavedati, da v ZDA v tistih časih različne zvezne države, okraji in okrožja, pa tudi različne enote policije (npr. okrajna

policija, državna policija, FBI ...) praktično niso komunicirali med sabo. Izmenjave podatkov praktično ni bilo. Zato je, če se je morilec preselil iz Nevade v Oregon, lahko pravzaprav začel na novo. Skorajda ni *true crime* zgodbe iz tistega časa, kjer ta nekomunikacija med pravosodnimi enotami ne bi igrala pomembne vloge.

Zanimivo pri skoraj vseh serijskih morilcih pa je dejstvo, da so umori predvsem seksualne narave. Praktično vsi – tudi Metod Trobec pri nas – so morili v nekem stanju vzburjenosti oz. neke notranje potrebe po nadvladi. Tudi Darijan Urh – serijski morilec v tvojem romanu, ki sredi Ljubljane umori dve ženski – nekako spada v ta »predal«. Se ti zdi, da gre pri njih za neke potlačene demone iz preteklosti?

Res je. Večina serijskih morilcev je do neke mere (zavedno ali ne) seksualno motiviranih. Povsem preprost primer: redki, res redki so serijski morilci, ki morijo tako ženske kot moške. »Klasični« serijski morilec, tisti tip, ki je najbolj znan, mori ženske, tisti, ki pa morijo moške ali fante, pa so skoraj vedno geji. Praktično edini, ki morijo moške in ženske, pa so tisti, ki morijo otroke, ki pa so na nek način aseksualni. Čeprav v resnici niso. A to je že povsem druga zgodba. Serijski morilec Arthur Shawcross je precej rad govoril o svojih žrtvah in je eden redkih, ki je v intervjujih povedal precej pretresljive podrobnosti svojih spolnih stikov z njimi (nekaj sem jih dobesedno citiral v *Trigerju*), a ko se ga je vprašalo po njegovih dveh prvih žrtvah, ki sta bila otroka, je prekinil intervju.

Ti »seksualni motivi« so seveda lahko najrazličnejši. Lahko gre seveda za nadvlado, ki jo tudi sam omenjaš. Že v tej nadvladi je zanimiva dinamika, ker če morilec čuti tako močno željo, da nadvlada žensko – kaj se po tej logiki ne čuti do nje sicer inferioren? Seksualnost je kompleksno in nejasno področje, in ko jo kombiniramo z nasiljem, so lahko kombinacije vzgibov, vzvodov in posledic skorajda neskončne. Ampak med pisanjem *Trigerja* sem se za »svojega« morilca moral nekako odločiti, moral sem mu dati nek psihoseksualni motiv. Nekje se mi je zapisala tale besedna zveza: »terminirati priče njegove seksualnosti«. Sprva besedam nisem dal posebnega pomena, sčasoma pa sem postal s to besedno zvezo obseden. Že tako sem imel nastavljenega izjemno poškodovanega, sramežljivega človeka (morilca), ki se nikdar ni izživel, niti odprl, osebo, ki ima o sebi izjemno slabo mnenje, osebo, ki je prepričana in verjame, da ne more ponuditi (ženski) ničesar omembe vrednega. In ta »terminacija priče njegove seksualnosti« je res dobro opisala njegovo psihoseksualno stališče. Ni prenesel, da bi kdo videl njegovo intimo. Vendar pa je po intimi neskončno hrepenel in jo je moral deliti z nekom. Tako se je znašel v nerazrešljivi situaciji.

Je kriva tudi pornografija, zasvojenost z njo? Spomnimo se, da je Bundy pred usmrtitvijo za svoja dejanja okrivil prav pornografijo ...

Enoznačno označiti pornografijo (ali kar koli drugega) kot edini vir nekega problema se mi zdi izjemno naivno in celo srednjeveško. En hudič, en izvor gorja. Tega enostavno ne kupim. Ted Bundy je res za vse, kar je storil, okrivil pornografijo, kar navsezadnje ni daleč od *Samovega sina* (David Berkowitz), ki je govoril, da mu je umore naročil sosedov pes. Spet je ista zgodba: »Jaz nisem kriv, hudič me je obsedel.« Bundy je bil izjemen provokator in verjamem, da je bila ta izjava še njegov zadnji trenutek *trolanja*. Igral se je z drugimi,



Davorin Lenko

Foto: Manca Juvan

jih zavajal. Igral se je s tistim romantičnim prepričanjem, o katerem sem govoril prej, da je mogoče serijske morilce razumeti, rešiti enigmo, ki so. Četudi je on do obisti poznal svoje potrebe in psihoseksualne vzgibe, ki so ga pripeljali do statusa najbrž najbolj znanega serijskega morilca, mislim, da vsekakor ni bil pripravljen o tem odkrito govoriti. Vedel je, da ga bodo usmrtili, in vrgel jim je še zadnje poleno pod noge. Glede na to, da se še danes sprašujemo o njem, premlevamo njegove izjave in ga poizkušamo razumeti, je na nek način pravzaprav premagal ameriški kazenski sistem, ki ga je leta 1989 usmrtil.

Sicer pa se absolutno strinjam, da je pornografija lahko problematična. Prvič v smislu same »industrije« in izkoriščanja, čeprav mislim, da je takšne pornografije manj kot včasih, saj je industrija postala precej transparentnejša. Drugič je seveda problematična glede pričakovanj, ki jih vzbuja v ljudeh, in standardov, ki jih hote ali ne postavlja. Zanimiv primer tega je recimo analni seks. Ko je pornografija v iskanju novih ekstremov – ali lepše rečeno, zanimivosti ali novih dražljajev – naredila analni seks standard, je to postal standard tudi recimo nekemu odrasčajočemu moškemu, ki je redni konzument takšne pornografije. Ta bo potem to prakso pričakoval od svojih partneric in recimo, za potrebe zgodbe, da one v to privolijo. In na koncu imamo (vsaj) dva akterja, ki seksata analno, ni pa nujno, da je to sploh bila res njuna želja, ampak smo spet pri tistem: »Tako mi je bilo rečeno.« Ali »pokazano«. Ali celo »zapovedano«. Tako se ustvarjajo standardi, in ko standard traja tako dolgo, da se nihče več ne spomni, kako se je začel, ta postane – tradicija.

Je pa še druga plat pornografije. Tista, ki sem jo želel v *Trigerju* posebej izpostaviti: pornografija lahko ponuja tudi uteho. Morilcu v *Trigerju* ponuja uteho v smislu, da ga pomirja, da mu kaže, kaj vse je možno, česa vsega so sposobni, kot ji on imenuje, »svobodni ljudje.« Če že sam ne more uživati, pa uživa v užitku drugih. Če sam ni dovolj pogumen, da bi storil korak v spolnost z drugo osebo, pa uživa v pogumu drugih. Seveda, to je lahko strašno žalostno in analogno tistemu otroku brez doma, ki na božični večer gleda skozi okno kakšne premožne družine in sanjari o toploti, hrani in družini, ampak v vsem tem je vendarle neko upanje, upanje pa nas drži pokonci. Zapolni nas, pa četudi ne poteši naše lakote – ali libida.



Muanis Sinanović

KRALJI ULICE

Foto: osebni arhiv

Iz knjige o Ljubljani, v nastajanju

Pred Hoferjem v Mostah stoji mož s Kralji ulice v rokah. Ima majico brez rokavov, na kateri v cirilici piše Srbija. Uhanček v ušesu, pobriti lasje in sončna očala. Videti je kot duh devetdesetih. V drugi roki drži cigareto in pozdravi z raskavim glasom prekaženega kadilca in alkoholika – toda na uglajen in šarmanten način. Je utelešen stereotip.

V Hoferju opazim, da nikjer ni vozičkov ali košar. Po zvedavam povpraševanju pri zaposleni – oblečeni v črno uniformo, opremljeni s slušalkami in mikrofonom, da jo nadzorujejo pri izpolnjevanju neverjetne norme – izvem, da so zunaj. Stopim tja in vidim, da so na koncu koridorja pod betonsko streho, kjer je prodajalec uličnega časopisa. Ta me znova uglajeno pozdravi z glasom, ki poganja iz tektonskih razpok suhe balkanske zemlje.

»Vam pomagam odklenit?« reče.

»Ni treba.«

Še preden ga poskušam zgrabiti, vizionarsko doda:

»Ta je že odklenjen.«

Ne preostane mi drugega, kot da njegovemu nategunskemu geniju prispevam kovanec za en evro. En evro, družje. Koliko denarja pošljemo v nesmiselna brezpotja, ne da bi sploh vedeli. Ta evro je bil več kot zaslužen, iz birokratskih puščav abstrakcije je padel na trdna betonska tla in zasadil oprijemljivo steblo niča.

Kasneje vidim, da gre za ustaljeno prakso prodajalcev Kraljev ulice, in moj stereotip se sesuje. V resnici ne gre za ne vem kakšno psihološko manipulacijo, zgolj za sugestijo, za delo, ki ga brezdomci opravljajo, ampak tega najbrž ne smejo reči na glas, sicer bi jih Hofer znova preganjal. Pa tako dober stereotip je bil. Nekega Korošca obidem tako, da vztrajam pri tem, da si bom voziček sam odklenil in da ne potrebujem pomoči. To ga nekako vrže iz tira, težko razume. Pozneje kupim časopis in se z njim zapletem v krajši pomenek. Kralji so dovolj dober časopis, da si zaslužijo nakup brez dodatnih uslug.

Nekaj tednov pozneje mož pred Hoferjem neutrudno vztraja pri svojem opraviilu odklepanja vozičkov za obiskovalce. Dozdevati se mi začne, da to počne v dogovoru s trgovino, čeprav bi to bilo precej nenavadno, da je tam namreč zaradi ljudi, ki ne najdejo kovanca, da bi ga postavili, njegovo početje pa mu daje dovoljenje za prodajanje Kraljev ulice. Morda pa vendarle zadevo počne na lastno pest, zato da se počuti koristnega, da opravlja neko službo v zameno za prispevke in si tako pridobi dostojanstvo. Vse skupaj se mi vedno bolj zdi brezinteresno in moj vtis, da izvaja trik, se je razpustil. Vedno je prijazen, vsakogar lepo pozdravi, z njim prijazno poklepetata, tudi če v zameno ne dobi nič. Morda ravno to, da mu večina tistih, ki jim odklene voziček, ne da ničesar, krepi njegovo dostojanstvo s tem, da izničuje občutek, da denar dobiva kot miloščino; ravno s tem, da opravi delo brez zaslužka, uravnava tehtnico.



Foto: arhiv KU, 2005

Po nekaj mesecih življenja v Ljubljani bi lahko rekel, da mojo četrt obrobļata dva Hoferja z dvema različnima in karizmatičnima prodajalcema Kraljev ulice. Tam zgoraj, na Zaloški, kjer Moste preidejo v Štepanjsko naselje, je že omenjeni tip srbskega porekla, ki odklepa vozičke, če si to želiš ali ne – s svojo popolno odigrano prijaznostjo samega sebe in kupca enostavno postavi v takšen položaj. Prepričal me je: Občudovanju dobro pripravljenega nastopa in profesionalno opravljanega poklica, ki ga je prej seveda spremljala sumničavost, se pridruži sprijaznenost s protislovnostjo njegove persone, tako da si vedno rad izmenjam nekaj besed in prispevam kovance. Sprašujem pa se, kam je odšel tretji hoferski prodajalec Kraljev, človek zelo čiste duše, pri katerem ni opaziti najmanjše plasti persone, omenjeni Korošec.

Nižje, pri UKC in stanovanjskem kompleksu Meksiko, pa srečamo prodajalca, ki vsakogar pozdravlja v skoraj svetniškem zanosu prijaznosti in širokogrudnosti. Zadnjič je nekomu z dlanjo ponujal petko. Večina ljudi se pri tem še bolj zapre vase, se zgrbi in ga skuša ignorirati. Je njegov nastop posledica prevladanja globokega sramu, v katerega ga je spravila brezdomnost? Je prišel do skrajne meje nelagodja, ki mu je odprla pot do neke svobode? Ali gre za kaj drugega? Kakor koli, tudi z njim rad izmenjam nekaj besed. To je *small talk*, ki ni neprijeten in zlagan, nasprotno. Do teh treh tipov imam osebni odnos, bolj kot do marsikoga, s katerim se srečujem pogosto, s katerim sem tako ali drugače zvezan, in poznam njegovo ali njeno identiteto.

Odnos prebivalcev do beračev je tester mentalitete. Vseeno mi je, če kateri od njih denar porabi za drogo, kar je včasih očitno; vseeno mi je, če je kateri od njih agresiven. Gre za to, da vzpostaviš osebni odnos, da se ne pretvarjaš, da ti ljudje živijo v neki drugi, prividni fantaziji, ki se zgolj po pomoti križa s tvojo, da so, skratka, prikazni. Če ti gre tip na živce, mu to daš vedeti na osebni način. Če ga imaš rad, če te odpira, tudi. Toda večina se ne more pripraviti do tega, da bi jih berač nagovoril na topel način, zato vse enostavno odpravi kot prevarante, džankije. Kar pa je, seveda, oblika rasizma.

Spet smo tle! Vručina gradskog asfalta!
Pretežno jasno brez oblaka, $30^{\circ}\text{C} + !$
Ventilatorji so se prulekl iz špajz, muhe
igraju kolo po bajtah, babice ob 12
dopoldan sadijo zelenjavo na vrtu in
pol jih boli glava. Sosed na levi je
že tretjič v tem tednu obrnu roštilj.
Un čez cesto si je napelju šlauf na
streho, da ga hladi voda, medtem ko
pije pivo in čaka kosilo. Tepihi se
perejo kolektivno - to pomeni, da mormo
vsi otroci iz ulce vzeti dopust, da
pljuckamo po tisti mešanci ariela in
mehčalka iz Lidlja in se mlatimo s
sirkovimi krtačami. Ko si hočmo odpret
pivo, nam babi nalije domač bezgov
sok in se zraven dere da "prestanemo
pušiti", ker je nekdo ponesreč frčnu
čik na njeno solato in so jo zato
napadli polži. Življenje poleti je res
zabavno. Mogoče celo kupim vodno
pištolo to leto. Da ciljam otroke iz
balkona, ko bodo kradli ribez. Al pa
feltne.

IN MEMORIAM: AVGUŠTIN HUDOROVAC

Sporočamo žalostno novico, da je meseca maja preminil naš dolgoletni član in eden naših najbolj pridnih prostovoljcev – Avguštin Hudorovac. Zaradi obilice zdravstvenih težav je odšel mnogo prezgodaj, a nas nekoliko tolaži misel, da je vsaj zadnjih nekaj mesecev preživel s streho nad glavo. Naj mu bo lahka zemlja!

KU

V spomin mojemu dobremu prijatelju Avguštinu – poštenemu Romu, ki je bil zelo tih in samotarski. Maja je preminil v hudih mukah v bolnišnici. Zaradi šoka ne morem več napisati, sem hudo pretresen. Avguštin, vem da si zagotovo pristal v boljšem svetu. Tvoja poštena duša naj počiva v miru.

M. K.

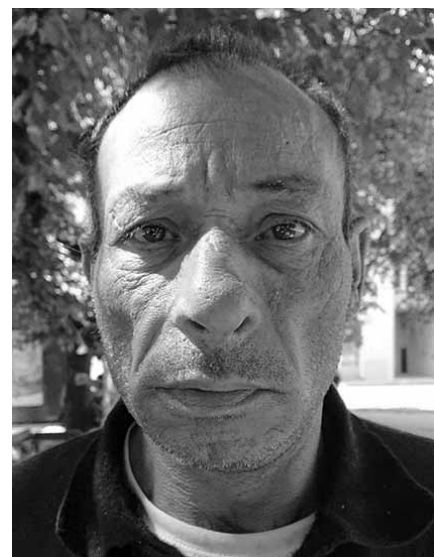


Foto: arhiv KU

BESEDA MESECA: SPRAVA

Verjetno ni osebe, ki ni vedela za zvezdniško sojenje Ambear Heard – Johnny Depp. Sojenje je zaključeno in dosegla sta spravo. A ne v njeno prid, zmagal je Johnny. Marsikomu je zažvenketalo v glavi, odškodnina, ki je bo deležen Depp, se menda giblje v milijonih dolarjev, skratka vsote, ki so povprečnim smrtnikom nepredstavljive. In za sekundo verjetno vsak zaplava v misel kaj, če bi imel jaz toliko denarja ...

Največja sprava, ki jo bomo dosegli v življenju, če jo bomo, je sprava s samim seboj. Ko dosežemo spravo v sebi, tega miru, spokojnosti in harmonije ne premakne nič. A takšnih je malo. Svet nas bombardira z navodili, kako moramo živeti, kako moramo biti videti, kaj je sinonim za srečno družino, kaj je dober starš, kaj je definicija uspeha, lepote, zdravja. In raja večinoma temu sledi. A največje sprave vas lahko naučijo le brezdomni. Vdani v usodo. Z življenjem so že dolgo spravljani. Daš, ne daš za litrco, tvoj problem. Bo pa dal kdo drug. Sedim na klopci, spim, popolnoma vseeno mi je za cel svet, ti pa hodiš mimo in te stiska. Stiska te misel, ali te ni sram, pojdi delat. »To, kar počnete, ni v redu!« In pokaže gospodična svoje življenje na Instagramu.

Ko ničesar več ni, ko ni hiše, ko ni skrbi za položnice, ko ni več rutine, ko ni službe, ko ni ničesar, kar narekuje družba, takrat si svoboden. V grob nesemo samo sebe. In tudi v življenju smo sami, zanesemo se lahko samo nase. Kdor to razume, razume svet. Klošar skrbi samo za jutro, ko vzide sonce, in za večer, ko zaide. Dno od dna te nauči, da ni treba iti k menihom v Laos ali Kambodžo ali poslušati motivacijskih trenerjev za dva jurja na mesec. Klošar je gol, popolnoma gol. Za vino bo, za pod zob bo. Životarjenje? Nikakor. Vsako uro nepredviden scenarij. Vsak dan borba, a vseeno borba pod svobodnim soncem. Če ga vprašate, kako to, da mu je takšno življenje všeč, zakaj ne gre delat, vam nikoli ne bo znal odgovoriti. In ne vznemirjajo se, ker so zanemarjeni, škrbasti, umazani, nepostriženi. Ne, ker nimajo ogledala. Je le klopca pod nebom, kjer te božajo žarki. Vedo, da jih je bog take naredil, in tukaj ni več kaj filozofirati. Danes pa je pomembno imeti hišo, otroke, avto in psa. Pa na morje iti poleti in pozimi na smučanje.



Resnica, akril

Maja Klemenčič

Zato, preden boste šli naslednjič vehementno mimo klošarja, mu kaj zbrusili, ga očitajoče pogledali in premerili s pogledom, vedite, da je vaše ogledalo življenja in učitelj, ki skriva odgovore na vse vaše strahove. Vsak dan je tam, na istem mestu.

Maja Klemenčič

*Svoboden si kar je zmoreš darovati,
pogumen že če upaš to priznati,
zaljubljen ah kar daš si jo pognati.
Le sužnju zanjo ni treba plačevati...*

BAROM



Foto: Sandra Požun

EN ČLOVEK, EN KLUB

Pri nogometnih navijačih je najpomembnejša zvestoba. Če si pravi navijač nekega kluba, vseeno katerega, se ti ne more zgoditi, da boš kar čez noč začel navijati za drug klub. Pri igralcih je zgodba seveda popolnoma drugačna. Igrajo za denar. Če je nek igralec še pred petimi minutami trdil, da že od malega navija za ta in ta klub in ne bo nikoli prestopil v drugega, se zgodba konča takoj, ko mu pomahajo z nekaj milijoni. Resnično zvesti nogometaši so sila redke ptice. Ampak sem ter tja se pa kakšen le najde. In eden je pri tem še posebej izstopal.

Leto 1993. »Francesco!« se je zadržal jugoslovanski trener Vujadin Boškov proti klopi za rezervne igralce, »začni se ogrevati.« Najstnik iz Rima se je malce podelal v hlače, ampak vseeno stopil na teren in se v napadu pridružil Argentincu Claudiu Caniggii. Kako je takrat odigral, sploh ni važno, ker se je začela ena najlepših zgodb v nogometni zgodovini. Totti postane v naslednjih letih absolutni vladar Rima. Je sicer res, da klub, ki ima v grbu volkuljo in Romula in Rema, ki sesata njeno mleko, ni ravno uspešen. Po osvojenih naslovih je bolj na dnu lestvice v Serie A. In tudi s Tottijem, ki je bil takrat najbrž najboljši *playmaker* na svetu, ni bilo dosti bolje. Vse do leta 2000, ko so z njim v napadu sparili še enega Argentinca, legendarnega Gabriela Batistuto. Z njima na čelu so osvojili šele tretje italijansko prvenstvo. In italijanska igralka Sabrina Ferilli, ta izjemno prijazna dama, je takrat izpolnila svojo obljubo. »Če postane Roma italijanski prvak, se slečem do nazga.« Francesco postane leta 2006 tudi svetovni prvak z Italijo. Kar pa je še zanimivejše, je to, da se je istega leta, neposredno pred svetovnim prvenstvom, poškodoval in so prenos njegove operacije prenašali kar v živo na televiziji. Totti je bil takrat tudi edini igralec na svetu, ki je zavrnil ponudbo Realu. Ko je Florentino Perez sestavljal galaktike, je menda v Rim poslal bianco ček. Totti je javno izjavil, da je, *jebiga, navijač Rome in ne more prestopiti v Real, ker bi lahko imeli trening, ko bi igrala Roma, in potem ne bi mogel gledati tekme*. Najbolj znana anekdota, povezana z njim, gre pa takole. Razvedelo se je, da bo Totti obiskal nek zapor v Rimu, in kot je povedal upravnik tistega zapora, so imeli kaznjence, ki bi moral zapor zapustiti, vendar tega ni hotel in so mu nato odobrili, da je v zaporu ostal še dodatnih deset dni, da je dočakal Tottijev obisk.



Barry Masterson, Twitter

V glavnem, tip je za Romo odigral 26 sezon. Daleč največ v zgodovini. Vmes je zavrnil ponudbe vseh najboljših klubov in vse strašne milijone, ki so mu jih nudili. Zaslužil pa največje možno spoštovanje. In do konca življenja mu v Rimu, pa tudi drugod, ne bo treba nikoli plačati pijače. Zadnjih 15 let kariere ga je napovedovalec vedno najavil zadnjega, z besedami: »Igralec, ki je postal mit, ki je prerastel v legendo. Grazie capitano! Numero 10, Francesco Totti!«

Matjaž Odlazek

FRANCI

Nekoč je živel Franci. Rodil se je v Kranju. No, ne ravno v Kranju, ampak v Šenčurju pri Kranju. Hodil je na Osnovno šolo Šenčur, pravzaprav ne prav na Osnovno šolo Šenčur, ampak na Podružnično šolo Voklo. Potem pa na gimnazijo v Kranj, ne prav na Gimnazijo Kranj, ampak na Šolski center Kranj – program tehnične gimnazije. Študiral je na Fakulteti za elektrotehniko, ne prav elektrotehniko, ampak visokošolski strokovni program Multimedijske komunikacije. Živel je v Šenčurju, pravzaprav v Voklem, z ženo in dvema otrokoma. Ni bila zares žena, saj se nista nikoli poročila. Franci se je vsako popoldne dobil s prijatelji v lokalni gostilni,

ki ni bila ravno gostilna, ampak bife. Tudi prijatelji v resnici niso bili pravi prijatelji, saj mu niso pomagali, ko ga je žena (ki ni bila zares žena, saj nista bila poročena) vrgla iz hiše, češ da je pijanec. To je res bil, čeprav se njemu ni zdelo tako – sebi se je zdel zgolj družabna oseba. Ostal je brez strehe nad glavo in brez prijateljev. V resnici je imel streho, saj je spal pod avtocestnim nadvozem. In tudi prave prijatelje si je našel med drugimi brezdomci. Otroka pa sta ga pogrešala, čeprav pravzaprav ni bil zares njun oče.

Tomaž Lapajne Dekleva



Gašper Sojč

38. DRUGA GODBA, 24.–30. 5.

Po pandemični zmedi se je 38. mednarodni festival Druga godba vrnil v stare okvirje tradicionalne enotedenske majske izvedbe. Letošnji festival, ki je potekal pod naslovom Migracije zvoka, je ponudil sedem koncertnih večerov na sedmih prizoriščih, tako notranjih kot zunanjih, z nastopajočimi, ki prihajajo iz 12 držav s petih celin. V Cankarjevem domu so nastopili Rodriga Cuevas, Brina, UDU, Gegitke, Drummingcelist in Mala mestna muzika. V Klubu Gromka je nastopil Nate Wooley Columbia Icefield, na igrišču pred

Dvorano Tabor pa Pijan Slavej in Jimmy Barka Experience. V Kinu Šiška so nastopili Juana Aguirre, Bab L'Bluz, Moor Mother in težko pričakovani Sons of Kemet. Skratka, spet veliko dobre muzike, pester izbor raznolike godbe za ušesa, od etna in jazza do rapa. Kot dober izbor se je izkazala tudi nova lokacija pred Dvorano Tabor, kulisa, ki bi jo bilo treba v prihodnje večkrat vključiti v koncertno dogajanje v Ljubljani!

Jože Balas, FOTO NOTE



Alexandre Arkhincheev, UDU



Brina



Dudu Kouate, MOOR MOTHER



Shabaka Hutchings, SONS OF KEMET



Nate Wooley, NATE WOOLEY COLUMBIA ICEFIELD



Marjan Stanić, JIMMY BARKA EXPERIENCE

Kraljevi recenzor:

SNG DRAMA LJUBLJANA: VELIKI DIKTATOR, 13. 5.

Dobra predstava? Da. Odbita? Totalna. Odtrgana? Do fundamenta. To bi bila lahko najkrajša recenzija predstave in s tem bi bilo vse povedano. A prestaviti Chaplinovo filmsko komedijo v gledališče ni ravno lahko. Snemanje filma se razlikuje od nastopa na odru. Sprašujem se, od kod ekipi tolikšna energija za dve uri akcije brez počitka. Še posebno Zrnecu. Od kod mu sposobnost ob telovadnem naporu menjavati glasove in izgovarjavo? Baje je Zrnc na vaji/nastopu vsakič izgubil dva litra tekočine. To je menda preverjeno. Skratka, podoživljali smo Chaplinov film

od začetka do konca. V moderni različici. Torej smo se zavedali, da so tudi danes novi diktatorji in diktatorčki. Le kdaj jih bo konec? Najboljša je bila morda izvedba Chaplinove nemščine: »Štraf mit da štrangulirun mit da totenzekt, da Juden! Štruc majn štraf – barzik barzak, unt en frecenzekt, unt en frecenzakt, unt en flürtenzakt – štranguliren unt in da blut!« No, naj to nekdo prevede v naš jezik. Skratka, odbito! Smejali smo se celi dve uri, tudi med priklanjanjem, pač Zrnc & comp. Vsaj zame pa je bil najpomembnejši – in me je tudi najbolj zadel – zaključni govor



Foto: Peter Uhan, SNG Drama Ljubljana

Hynkel/Brivec. Mislim, da bi morali ta govor poslušati vsi prebivalci tega planeta. Glede na videno predstava ne bo šla hitro v pozabo. Zrnc bo še švilal z njo, na veliko.

Taubi

026
KRALJI
ULICE

KINO OTOK

Mednarodni filmski festival Kino Otok – Isola Cinema slavi filmsko umetnost z okrog 80 skrbno izbranimi filmi ter obilico dogodkov za obiskovalce. Moram priznati, da sem po lanski izjemni izkušnji komaj čakala, da bom tudi letos del izjemne ekipe prostovoljcev na 18. filmskem festivalu. V ponedeljek, 30. maja, smo se že zgodaj zjutraj dobili na plaži v Izoli in se takoj prijeli dela ter začeli postavljati kamp za prostovoljce in oder na svetilniku, kjer so se vsak večer vrteli kratkometražni filmi. Odprtje festivala je bil film presenečenja v Arrigoniju. Tudi prostovoljci nismo vedeli, kateri film bo na sporedu. Pred začetkom projekcije sem opravljala delo biljeterja, ko pa se je film začel, sem se usedla na prost stol in tudi sama uživala v filmu Apples (Sadeži pozabe).

Zaključek mojih delovnih nalog je bil, da sem pospravila prizorišče. Sledil je žur na plaži. In tako vsak večer. Biti del Kino Otoka je pravi balzam za dušo, izkušnja, ki bi jo priporočala vsakomur. Letos so se organizatorji odločili, da bo festival potekal brez nepotrebnih odpadkov, zato je imel vsak od prostovoljcev s seboj svoj jedilni pribor.

Na festivalu sem spoznala nove prostovoljce_ke in poglobila odnose z obstoječimi poznanstvi. Šestdnevni festival je minil kot piš vetra in se že veselim prihodnjega. Posebej bi se rada zahvalila uradnima fotografoma Emmini Gazibera in Roku Urbančku za fotografije. Imela sem se res super!

Špela



Foto: Nina Gazibera

KINOTEKA: TROHNENJE 2022, 13. 6.



Vir: Kinodvor

Priznam, na povabilo na premierni ogled filma Trohnenje 2022 sem se z veseljem odzval. Uradno svetovno premiero je film

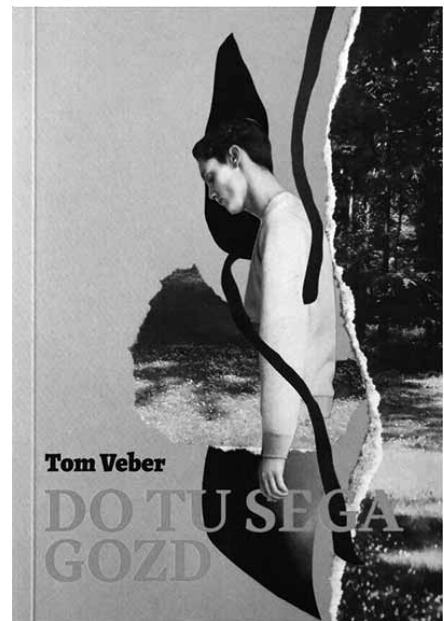
sicer doživel februarja vrh Nubskih gorah v Sudanu. Najprej so ga predvajali gobavcem, največjim žrtvam trohnenja 2022. In njihovim družinam, upornikom proti tradicionalnim lovcom na sušnje, in tudi borcem za svobodo, ki se borijo proti novemu suženjstvu. Vendar Trohnenje 2022 ni samo film o razkrajanju živega mesa gobavcev v Nubskih gorah in Modrem Nilu, čeprav imamo na voljo učinkovita zdravila, ali samo film o suši, lakoti, vojni, genocidu, temveč tudi film o nedelovanju institucij, brezbriznosti političnega vrha ter odmiranju etike, src in razuma v privilegiranih delih sveta, proti katerim se srčno borijo posamezniki_ce in nevladne organizacije. Avtorja filma sta Tomo in Bojana Pivk Križnar, soredizer je Miha Mohorič.

Jean Nikolič

TOM VEBER: DO TU SEGA GOZD

Tom Veber je razmeroma mlad (letnik 1995), vendar izjemno produktiven avtor. Njegova poezija, s katero sem se imela priložnost srečati v preteklosti, pa tudi v omenjeni zbirki, je izrazito čutna. Vsaj kar se ljubezenske tematike in motivov tiče, čeprav sega tudi onkraj. Prisotni so drobci iz narave in tu in tam navrženi vtisi iz urbanih središč. Denimo: *Na predvečer spremembe sem se sprehajal v gozdu, drevesa oprostijo vse, tudi nezvestobo.* Značilne so mehke, zaobljene linije in skrajna iskrenost v odnosu do lastnega intimnega prostora in čustvovanja. Z vestno rabo principa manj je več ter uporabo natančnega, izredno izbornega besedišča pusti globok vtis. Tokrat preseneča z občasnimi besedno brutalnimi izpadi, ki jih od njega pravzaprav nismo vajeni. Tovrstni vrstični in kitični ekscesi na nas planijo iznenada. Kar pa je razumljivo, saj so *feedback* na splošno omejenost in omejevanje svobode, ki jo nakazuje že naslov in ki jo pridno producira sodobna družba. V ta okvir sodi

tudi splošna zaplankanost, na kar se naveša pomanjkanje samokritike. Zbirka torej poleg ljubezenske in erotične poezije poseže tudi v dogajanje tukaj in zdaj, odslikava homofobno nastrojen svet, laži, izrojenost sistema in covid ugrabljenega leta: *... na postajah, ki se začnejo s črko L / srknem požirek čaja iz termovke / mislim si / da bi to moralo zadostovati / lahko se premikam / lahko sem svoboden / pa čeprav le od meje do meje.* S tem v zvezi izpostavljam zlasti pesmi *Večer na Metelkovi*, *Jebite se in Stran od centra*. Zbirko pač odlikuje izražena tankočutnost do vsega, kar ga/nas obdaja, za primer: *... odhodi so zmeraj mehkejši v jati belih laži ...* Ker sem – kot vedno – prostorsko omejena, sklepam tale zapis v želji, da se svet in mi v njem ne bo sprevrgel oz. zbotal s spodnjimi navedki, pač pa bo pokončno vstal in obstal: *Vse prežema plast zelenega strahu / polnega cist in krvavih tumorjev / varnost teče pod našimi nogami v drobnih curkih / čez mrtve kamne in jarke / ko želiš končno vstati*



/ in zadihati / se nate vsuje plast megle in dvomov / nismo krivi / a vseeno imamo nekaj malega opraviti s tem / da smo se znašli tukaj / ...

Mirjam Gostinčar

027
KRALJI
ULICE

SITI TEATER BTC: ZBOGOM, KORONA, MI GREMO NA DOPUST

Komik Perica Jerković in kantavtor Robert Petan nastopata v predstavi, polni humorja. S spektrom raznih občutij nas popeljeta v čas, ko je bil v našem vsakdanjiku močno prisoten virus. Razmere, kot denimo policijska ura ali možnost športa in šole na daljavo. Te so prikazane s humorjem tako v družbenem kot družinskem življenju. Obudili smo pravzaprav vse stiske, ki so nas prizadele, ko smo kot posamezniki v izolaciji doživljali vse tegobe koronavirusa. Nato je pred poletjem padla odločitev, da se ukrepi opustijo. Zadihali smo s polnimi pljuči in se odpravili na dopust. Perica nas je z besedami popeljal na svoj dopust. Po dobri uri in pol smo vedrejši zapustili dvorano ter se zadovoljni odpravili domov. Hvala bogu še imamo smisel za humor. SiTi Teatru BTC se zahvaljujem za brezplačni vstopnici.

Perica



Foto: Matej Pušnik, SITI Teater BTC

GALA HALA: PUSSY RIOT, 26. 5.

Koncerta ruskih pank aktivistk Pussy Riot v organizaciji ŠKUC Ropota pač nisem mogel izpustiti. Dobro obiskan koncert, s katerim so članice skupine zbirale denar za otroško bolnico v Kijevu, se je končal, po pričakovanjih, s polno čustev.

Jože Balas



Foto: Jaka Blažič - FOTOKOPIJA

Izza rešetk:

HARMONIJE IN KAKOFONIJE DOBA PRI MIRNI

Na Dobu pri Mirni zdaj vsak dan odzvanjajo udarna kladiva, ki se slišijo po celem zaprtem delu ZPKZ. Maj 2022 je. Že odkar sem na Dobu, po zavodu potekajo razna obnovitvena dela, in sedaj so ta v polnem razmahu. Na asfaltne igrišče sredi zavoda so v nekaj dneh postavili velik prireditveni šotor, ki bo postal kuhinja in jedilnica, dokler se bo stari objekt obnavljal. Že je določen datum, ko se bodo vse dejavnosti kuhinje preselile v šotor, in to se bo zgodilo še ta mesec. Obnovitvena dela pa se izvajajo po vseh starejših zgradbah.

Opazil sem, da se je največ dela opravljalo v prvem in sedaj v drugem bloku. Polovico drugega bloka so izpraznili in obsojence razmestili po prostih mestih v zavodu. Novejša bloka sta sedaj popolnoma zasedena. Lansko poletje so namestili tudi nadzorne kamere, kjer jih prej ni bilo. V tistem času, ko so nameščali kamere, sem bil v četrtem bloku. Kamere so postavili v nekaj dneh. Nekaj novih kamer so postavili tudi ob sprehajalnem prostoru. Po tistem, ko sem bil vaju kamer v priporu na Povšetovi, sem bil presenečen, da jih v hodniku v Podmornici ni bilo. Čisto natančno ne vem, ker v drugih nadstropjih bloka nisem bil, a sem kamere opazil le na glavnem stopnišču. Tudi drugih starejših blokov nisem videl od znotraj, a kolikor vem, je bila situacija tudi po teh podobna. Tudi trgovinica ali kantina ni več na vogalu tretjega bloka. Nad strešnimi okenci je bil tudi napis Štacuna Dob. Tudi to so preselili in prostor, ki ga je zasedala, predelali v zaporniške sobe. Kantina je sedaj nekaj deset metrov stran od starega tretjega bloka in ob sprehajalnem prostoru petega bloka. Tla ob transportni poti skozi naselje so utrdili in postavili trgovinico, ki je sestavljena iz dveh večjih in enega manjšega zabojnika, ki so navzven podobni transportnim kontejnerjem. Je lepo obarvana v belo barvo in okolica je lepo urejena in nad tremi strešnimi okni je tudi primeren nadstrešek. Vse skupaj je videti veliko lepše in urejeno kot prej. Stara kantina nadstreška ni imela. Pod strešnimi okni je bil le ozek podest z majavo ograjo in stopnicami za povzpetje, saj je bil prostor stare kantine v visokem pritličju bloka. Že nekaj časa krožijo tudi govorice, da je slovensko pravosodje dobilo sredstva za ureditev ZPKZ, da bi ustrezal



normativom, ki jih narekuje EU. Kljub temu da se razmere po zaporih za obsojence izboljšujejo, ostanite na prostosti. Zapor je le zapor.

N. Viktor, ZPKZ Dob

028
KRALJI
ULICE

USB-KLJUČ

Ta pripoved se začne v zaporu. Nekega jutra so prišli pazniki opraviti kontrolo sobe. To pomeni, da vsakega zapornika temeljito pregledajo. Po pregledu eden od zapornikov ostane z njimi v sobi za nadaljnji pregled celice. Bil sem zadnji pregledan, saj sem zavlačeval, kajti pri sebi sem imel USB-ključek. Ta je bil skrit v luknji spodnjega perila. Ker sem se moral sam sleči prav do spodnjih hlač, najprej nisem želel sodelovati. Na komando paznika oziroma pravosodnega policista, naj slečem tudi spodnje hlače, se nisem odzval, saj bi tako zagotovo našel USB-ključ. Zaradi nesodelovanja je poklical dodatne okrepitve, da bi mi na silo slekli spodnje hlače. Hitro sem se moral spomniti, kako se izviti iz težav.

Začel sem ropotati, kar tako, in igral svojo igro. Odšel sem do omare ter se oblekel v druga oblačila, saj mi dva paznika nista upala nič storiti ali pa nista želela ukrepati. Čeprav sta me pozivala, naj tega ne počnem, sem žal moral. Ko sem se oblačil, mi je neopazno uspelo zbežati ključek ven iz skrivališča ter ga spraviti v žep. Vedel sem, da ni heca in da nimam prav veliko

časa za ukrepanje, zato sem vse opravil v hipu. Ulegel sem se v posteljo in čakal na okrepitve. Ko so fantje stopili v sobo, sem začel na ves glas razgrajati. Ključek sem vzel v roko ter čakal na komando. Ko so me pozvali, naj se ponovno slečem, sem dal ključ v usta, pri tem pa me je paznik videl. Mislim, da ni točno vedel, kaj sem spravil v usta, a me je takoj zagrabil za vrat, da zadeve ne bi mogel pogoltniti. Pri tem se ni zavedal, kako resno me je ogrozil, saj sem ključ pogoltnil takoj, ko me je zagrabil za vrat. Začel sem se daviti, zato sem hitro stopil v kopalnico, da bi popil nekaj vode. Potem so me pustili pri miru.

Detektor kovin me je pri vsakodnevem pregledu spominjal na dogodek in vsebino v želodcu, odstranili pa so mi ga šele zdaj, torej po slabih treh letih, saj sem imel več zdravstvenih težav. Odstraniti sem ga moral zaradi operacije, ki je sledila. Gastroenterolog mi ga je spravil ven skozi usta. Zdaj ga imam za spomin, če dela, pa še nisem preizkusil.

SB

REZERVAT: DNEVNIK OBSOJENCA 0-118/2015

Ta dnevnik je resnična zgodba življenja v ZPKZ Ljubljana, Povšetova ul. 5. Pisati sem ga začel 26. 4. 2015. Naj vam bo v veselje brati in naj vam nekaj da, kaj koristnega. Glede na to, da se najde v njem tudi kaj nepojasnjenega, čudnega, nedorečenega, naj vas ne bo sram. Vprašajte. Moj elektronski naslov vam je vedno na razpolago: taubi66@gmail.com.

Sobota, 11. 7.

Glede na inteligenco zaposlenih smo prisiljeni tudi tu bivajoči biti pametni in inovativni. Da nekako prevaramo druge in si olajšamo (finančno) življenje. Tako zdaj fantje iz sobe že mesec dni varamo telefon in kličemo zastonj. Pa kako lahko smo prišli do tega. Večkrat sem opazil tipa, ki je na telefonu enormno dolgo. Le kako? Meni so impulzi padali kot slap. Tako sem ga nekoč pri kosilu vprašal, kaj je skrivnost tega. Seveda se je začel izgovarjati, da nič ne ve o tem in blablabla. Dobro, da sem v rezervatu tako naspidiran, da nisem popustil. Potem mi je hotel to idejo prodati za 20 evrov, a na moje vprašanje, kaj bo, če to skrivnost izdam paznikom, je popustil. Njegov brat dela na pošti in mu je izdal skrivnost opeharjenja avtomatov. Čim sem to razložil fantom v sobi, se je zgodilo, kar sem pričakoval – zdaj 90 odstotkov fantov iz našega nadstropja govori zastonj. Kdo bo to plačal? Briga me. Dokler bo šlo, bo šlo, ko pa bodo odkrili prevaro, bodo pač uredili, da se to ne bo več ponovilo. Pa kaj? Glavno, da posameznikov ne morejo dobiti – lahko le slutijo.

Sicer mene to osebno nič ne zanima. Jaz ne govorim več po telefonu – moj mazohistični boj s kravatarji v rezervatu. Življenje tu je kot grafika. Na trenutke jokam in na trenutke se smejim.



Foto: Sipa

Je z vami na svobodi kaj drugače? Takšno je pač življenje. Imaš se lepo in imaš se manj lepo. Tisti ta pametni pa ne vedo, kaj bi s teboj – če sploh razmišljajo o tem. Delajo neke psihosocialne profile o nas. Haha, po dveh minutah pogovora poznajo že vsako vlakno našega organizma. Največja muka v tem trenutku mi je pisanje tega dnevnika, toda kar sem obljubil sam sebi, bom izpeljal do konca. Do zadnjega.

Taubi

NA DOBU

Pred dvema letoma sem storil zelo hudo kaznivo dejanje. Oropal sem trgovino z oblačili. Iz blagajne sem vzel 250 evrov in nekaj drobiža in sem šel dalje. Potem sem se spomnil, da so parkomati zvečer polni drobiža, in sem začel vdirati vanje. To sem počel približno 4–5 mesecev. Veliko denarja so mi prinesli prav parkomati, največ pa Garmin, ki sem jih odtuževal iz plovil, ti so zelo dragi. Zvečer sem vlamljaj na barke, ukradel navigacije in jih prodal na boljšem sejmu. Tako sem imel dovolj denarja za približno dva meseca spanja v hotelu. A sem se afnal z denarjem. V sobo sem vabil vse mogoče ljudi. In smo šmrkali kokain, heroin in vse druge droge, ki jih poznate. Po dveh mesecih so mi prepovedali vstop v hotel, ker se je čistilka pritožila, da je moja soba vsak dan totalna katastrofa.

Ko sem odšel iz hotela, sem si najel sobo na Gažonu ter se s skuterjem vozil v metadonski center v Kopru. Vmes sem imel še nekaj težav s svojo hčerko. Mislil sem, da sem to rešil, a vidim, da ni tako, kot sem si jaz zamislil. Nato sem pristal v zaporu. Ob 6.00 zjutraj je vstajanje. Ob 6.30 terapija. Ob 7.00 zajtrk. Zatem si prost do kosila (če nikjer ne delaš). *Ni težka robija, težki so robijaši*, kar sem občutil na lastni koži. Nek dan sem z Romom v toaletnih prostorih kadil spice (sintetični kanabinoid, op. ured.) in me je tako zakadil, da sem padel dol in zamudil jutranjo terapijo, buprenorfin (na bazi morfina, op. ured.). Kazen sem služil v drugem bloku, ki je po mojem mnenju najslabši blok, to se vidi tudi po notranjih prostorih, saj sta samo dve sobi, v njih pa po 12 ljudi. Nekateri pazniki so bili v redu, eden od njih pa je bil do nas zelo sovražen. Ko sem dobil zaradi spicea epileptični napad, je prišel do mene, me brcnil z nogo v telo in rekel, ta se bo pobral.

Moj prijatelj je zato znorel in rekel, naj pokliče reševalce, da je z mano nekaj narobe, saj nisem prejel terapije. In so me odpeljali v bolnico, kjer mi je zdravnica dala terapijo, ki jo potrebujem, ter me poslala nazaj na Dob.

Najhuje na Dobu je, ko zvečer ugasnejo luči in ne moreš mirno spati, ker ne veš, kaj se ti lahko zgodi. Mojemu kolegu so Romi poscali posteljo, ga zbudili in mu dajali zaušnice, češ zakaj se je poscal v posteljo in naj zamenja posteljnino. Ko sem prvič prišel na Dob, smo imeli vsi obsojenci skupne sprehode na velikem igrišču, nato je sledil upor, in od takrat naprej ima vsak blok svoje sprehajališče. Postavili smo jih obsojenci. Navozili smo pesek za sprehajalni krog, dobili pa še dve klopici in ping pong mizo, da smo lahko igrali. Če nisi šel na kosilo, so te prišli iskat štirje pazniki in te odpeljali v prvi blok. Kosilo je obvezno, zajtrk in večerja pa ne, se moraš vpisati, če želiš iti. Prvi blok je katastrofa. Tam so ljudje, ki ne spadajo na ta oddelek, ki maltretirajo ljudi in jih tepejo in vse živo. Imel sem srečo, da so me dali v sobo, kjer sem bil sam, tam sem bil tri dni. Nato so me vrnili v drugi blok.

Nekaj časa sem delal tudi v kuhinji kot pomivalec posode. Delal sem približno tri mesece, potem pa sem dal odpoved. Ker sem bil dober in hiter pomivalec (in niso našli drugega), so me prepričevali, naj grem nazaj, ampak nisem hotel, ker mi je vzgojni lagal, da bom dobil pogojni odpust, če bom tam delal. Vzgojni je šel zatem z Doba delat v ljubljanski zapor in sem do konca odslužil kazen.

Neznani igralec

KRAVŽLJANJE MOŽGANOV

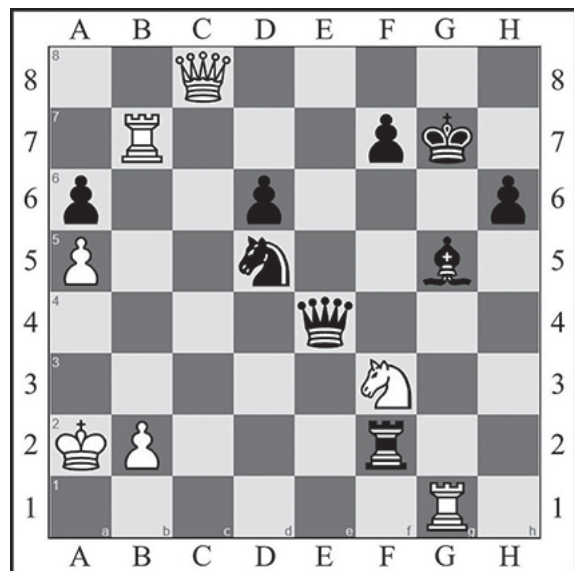
Poiščite najboljši potek igre. Na vrsti je beli. Po tretji potezi črni preda igro.

Standardni algebrski šahovski zapis:

pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

Jean Nikolič

030
KRALJI
ULICE



REŠITEV JE OBJAVLJENA NA STRANI 34.

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJIULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI H KOMENTIRANJU!

E-sporočilo, 23. 5. >> Danes je paket odšel na pošto, naslovljen na vas, kot ste mi to pred časom svetovali. Hvaležna sem za to priložnost ponovne rabe svojih reči, ki so se nakopičile skozi čas. Nimam možnosti, da bi jih oddala znotraj družine, zato iščem vse druge možnosti, samo da ne bi romale na smeti. Naslovljene neposredno na vas, Jean, da se izognemo tudi temu, da bi vi za te malenkosti plačali, čeravno »simbolično« ceno. Zelo lepo poročilo o obisku Hiše eksperimentov od Roberta Ž. me je spodbudilo, da priložim časopise TIM (Tehnika in mladi) iz 70. let. Pokrivajo široko paleto tehnične tematike, prilagojene mladini, tako upam, da bo Robertu in tej skupini prišla prav. Upam, da se boste razveselili paketa, kot se jaz veselim, ko ga pripravljam. Sem iz skromne družine, vse, kar imam, je pridobljeno z lastnim delom, sicer v času, ki je bil ljudem bolj naklonjen. Tako to cenim in enako cenim, če lahko oddam v prave roke. Duh in kakovost vašega časopisa sta me v slednje prepričala. Iskrene čestitke za vaš časopis! Lep pozdrav od ge. Bergant

E-sporočilo, 4. 6. >> Pozdravljeni, apeliram na smešno ceno časopisa, ki predstavlja v glavnem vedno boljšo vsebino kot



kateri koli drugi (pet ali deset evrov). Vsi, ki ga imajo namen kupiti, bodo za takšne zgodbe toliko tudi odšteli. Pa naj gre »višek« denarja raje v reševanje teh ljudi. Je pa treba držati hudo kontrolo nad zlorabo alkohola in drugih prepovedanih substanc. Čeprav nisem pod vplivom tega srečal še nobenega vašega prodajalca. To imate urejeno tako, kot je treba. Spoštovanje do vašega dela. LP Gašper

Dviga cen tiska in papirja nas dejansko silita k podražitvi časopisa, katerega cena je nespremenjena že celih 17 let. To bi se lahko zgodilo že ob naslednji podražitvi, in čeprav si tega ne želimo, bomo morda še pred koncem leta prisiljeni v to (op. ured.).

SMS, 13. 6 >> Tegale vašega presnetega kraljevega Vrabca se pa res da brati. RES. BRATI. LP J

MATEMATIKA JE TAKA KOT ŽENSKE. BOLJ JO ŠTUDIRAŠ, MANJ JO RAZUMEŠ!

ČRTOMIR CLONSKY

27. JAZZ CERKNO, 19.-21. 5.

Letošnji Jazz Cerknno se je po dveh letih ponovno odvil na Starem placu, kar so pozdravili predvsem starejši, po stažu seveda, obiskovalci. Poleg dobro izbranega tridnevnega programa, na katerem so nastopili Robert Jukič Caminos de Gloria, Mario Rom's Interzone, Black Flower, There Be Monsters, Brandon Seabrook Trio, Paal Nilssen-Love Circus, TiTiTi z gostoma Marino Džukljem in Tomislavom Vrečarjem, Joanna Duda Trio ter Binker and Moses, je potekalo kar nekaj spremljevalnih prireditev. Med drugim poulični koncert skupine Pantaloons, vedno dobro obiskana glasbena delavnica za otroke Balafon? Da, prosim!, svetovna premiera dvojca Phil



Foto: Jože Balas, FOTO NOTE

Phil Minton, PHIL MINTON AND SZILÁRD MEZEI

031
KRALJI
ULICE

Minton / Szilárd Mezei ter Jazzohod #1, pohod iz Cerknega na Trebenče, kjer je vsestranski Boštjan Gombač izvedel koncert v lokalni cerkvi. Tudi letošnji Jazz Cerknno pravzaprav ni nikogar presenetil, tako kot vse prejšnje edicije ne. Še vedno je zelo dober, če ne zelo dober, pa boljši od prejšnjega, na kar smo se že kar nekako navadili. Na vsakem festivalu dobimo močno in konkretno dozo kakovostne muzike, zaradi česar se vedno radi vračamo v Cerknno. Se vidimo na 28. izvedbi v 2023.

Jože Balas, FOTO NOTE



Foto: Jože Balas, FOTO NOTE

Misko Cisilino, THERE BE MONSTERS



Foto: Jože Balas, FOTO NOTE

Mario Rom, MARIO ROM'S INTERZONE



Foto: Jože Balas, FOTO NOTE

Marina Džukljem, TITITI



Foto: Jože Balas, FOTO NOTE

Cooper-Moore, BRANDON SEABROOK TRIO



Foto: Jože Balas, FOTO NOTE

Zaključek Jazzohoda s B. Gombačem v cerkvi na Trebenčah

DAN, KO JE ŠEL KRUH* V ZEMLJO

Torek je bil, nekje med deseto in enajsto dopoldne. Direktor fotografije je dal že tridesetič zamenjati pozicije vseh luči. Lučkarji so zavijali z očmi in molče prenašali svoja težka bremena, preostali del ekipe pa se je zdolgočaseno prestavljal po setu. Stane je odložil leseno gajbico, pogledal na uro in zamrmral: »Zdele gre pa Kruh u zemlo.« »Ja,« je po tihem pritrdil Emil, »Kruh gre zdele u zemlo.« In luč je bila nared: »Na mesta, snemali bomo ... TON ... KAMERA ... AKCIJA!«

Samar Kandič

* Matevž Kruh, 2011

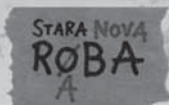


Foto: SK

032
KRALJI
ULICE

DAN, KO SO DELILI OBLAST – VRAGOV ROJSTNI DAN.

BENJAMIN GRACER



www.robaraba.si

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV

**“STVARI, KI SO VAM ODVEČ,
AL JIH MATE PREVEČ,
NISO POŠKODOVANE
IN JIH JE ŠKODA ZAVREČ,
LAHKO PRIPELJETE K NAM.”**

Info:

Zadruga Stara roba, nova raba
Poljanska c. 14, Ljubljana, 059 010 075
zadruga@robaraba.si

Pohištva ne sprejemamo.

Zadruga je socialno podjetje, ki deluje po principih skupnostne ekonomije. Povezuje odrinjene osebe, ki s ponovno uporabo zavrženih stvari, ustvarjajo nekaj zase, za širšo skupnost in za okolje. Vsak vaš podarjeni predmet in nakup pomenita podporo Zadrugi, ki je namenjena zaposlovanju brezdomnih in ostalih socialno ogroženih oseb.

KUPIMO VSE, KAR JE ZASTONJ, IN PODARIMO NAPREJ PO SIMBOLIČNI CENI!

NEVID(E)NA LUBLANA

Vodniki ce z brezdomno izkušnjo vam preko pripovedanja zgodb predstavijo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice.

Pohod poteka v manjših skupinah 3–10 oseb. Traja 1,5–2 ure. Prispevek za turo po osebi znaša 6 € za dijake, študente, upokojence in nezaposlene ter 8 € za zaposlene. Možne so tudi individualne ture za katero prispevek znaša 15 €.



Pridružite se nam pri odkrivanju drugačne Ljubljane.

ZA PRIJAVO NAM PIŠITE NA:

– TURE@KRALJIULICE.ORG
– FACEBOOK NEVIDENA LUBLANA



OGLASNA DESKA

Skočite v PRP trgovinico na Poljansko cesto 14 ali v butik in skladišče v Studenec 41. Tam boste našli lončke za rože, okraske, knjige, slike, igrače, umetnine in starine. Ni, da ni, ker mi kupimo vse, kar je zastoj, in podarimo po simbolični ceni. Lahko nam tudi kaj donirate. Več na www.robaraba.si.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihiatričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zanimajoči jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

Društvo Kralji ulice se za donacije v mesecu juniju zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
 - slaščičarni ZVEZDA,
 - fotostudiu FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografiranje,
 - HUMANITARČKU za prehranske bone,
 - KK CEDEVITA OLIMPIJA za vstopnice,
 - NK OLIMPIJA za vstopnice,
 - servisu JERŠE za popravilo šivalnih strojev,
 - vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in denarna nakazila.
- Se priporočamo za naprej.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Podari knjigo in jo prinesi na Kralje. Pražakova 6, 1000 Ljubljana. Pon.–pet. 8.00–15.00. Tel.: 059 022 503

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak torek 15.45–16.30 v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Prosim ljudi dobre volje, da na Kralje ulice prinesejo odvečno volno, saj zelo rada štrikam. Hvala! Iva Tisa

033
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 1 odstotek dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVČNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

Davčna številka

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

OD VSEH SKRBI JE NAJBOLJ ZASKRBLJUJOČA SKRB ZA LASTNO RIT!

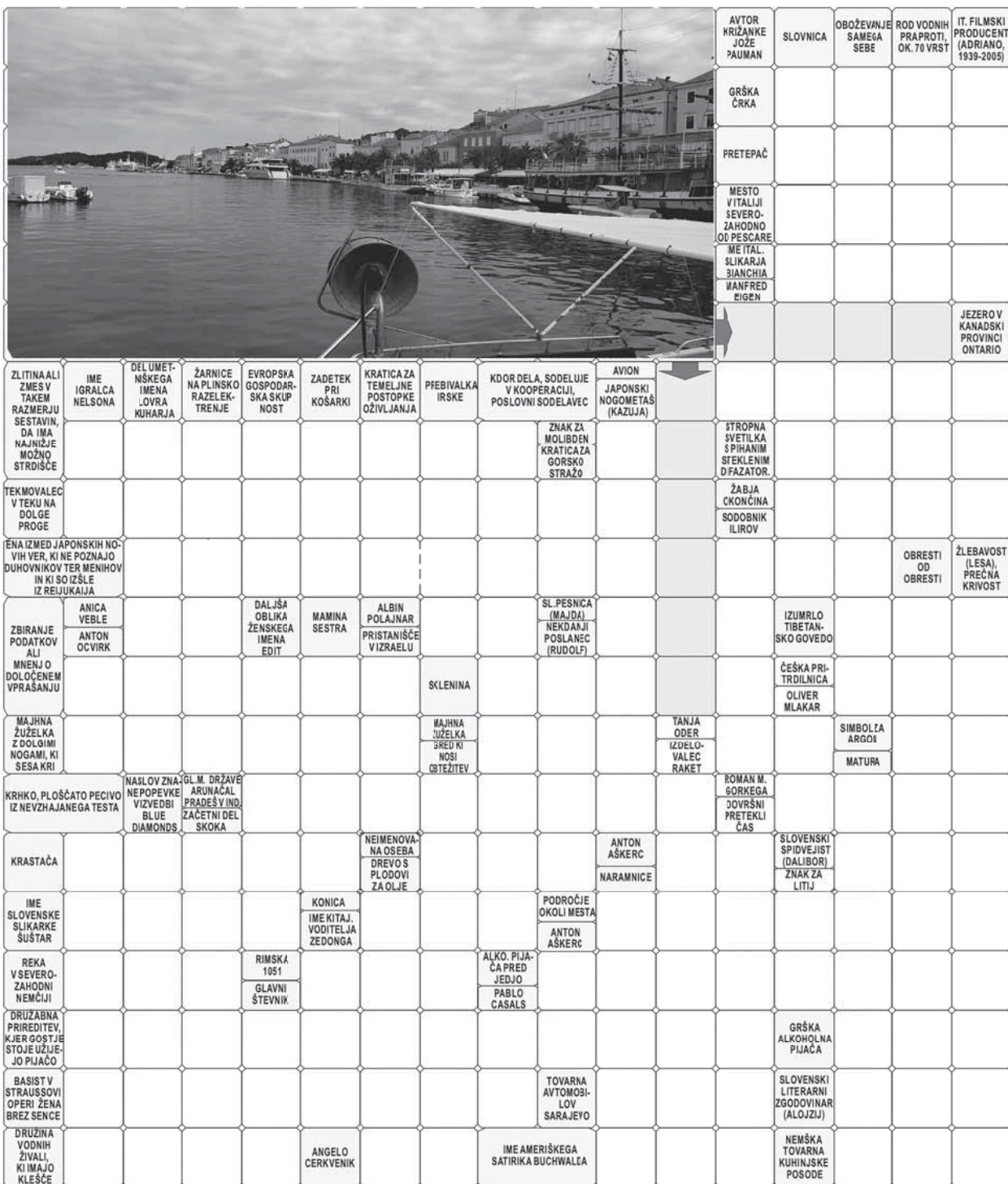
BENJAMIN GRACER

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	1%

V/Na _____, dne _____

podpis zavezanca/ke



Sestavljal: Jože Paumann

sufler: EVTEKTIK – zlitine z nizkim strdiščem, BIANCHI MOSE – italijanski slikar, RISŠO KOSEIKAI – ena izmed japonskih novih ver, ki ne poznajo duhovnikov ter menihov

Ime in priimek: _____

Naslov: _____



Rešitev šahovske uganke: 11: T_{xg}5+, x_g5; 2: T_{xf}7+, Kh6 (če črni kralj vzame trdnjavo, izgubi damo); 3: Dh8+, črni preda igro.

NAGRADNA KRIŽANKA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca tekočega meseca na urednistvo@kraljiulice.org ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana. Petim izšrebanim bomo podelili knjigo Meseno spoznanje, avtorja Franja Frančiča.

Iskrene čestitke nagrajencem in nagrajenkam pravilno rešene majske nagradne križanke, ki so: Marija Pahtev iz Sečovelj, Franc Šadl iz Radencev, Ana Nuša Mikšič Pentek iz Zgornje Besnice in Matjaž Peklaj ter Stane Tratar iz Ljubljane.

2088

... NEZEMLJANI
VLOŽILI ZAHTEVO ZA
VSTOP V NATO!

20:03
INFORMATIVNA
ODDAJA

2

TV SLO

... PUTIN
POVSEM
POPIZDIL!

2

TV SLO

BY MILOŠ

Junij 2005, cena 200 SIT, 1 EUR

Kralji ulice

Prvi slovenski časopis za brezdomstvo in sorođna socialna vprašanja

17 LET



Kaj je optimizem?

Če klošar sedi na kontejnerju in bere prilogo Moj dom!

KU